

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 28.

V Ljubljani, dne 10. julija 1913.

Leto XXVI.

V osmini sv. Cirila in Metoda.

Letos teče tisoč petdeseto leto, kar sta zapustila brata Ciril in Metod cesarsko prestolnico Carigrad in šla slovanskemu ljudstvu na zapad — v Panonijo in na Moravsko — oznanjat Kristovo vero. Učila sta jih božje besede v domačem jeziku. Prestavila sta jim sveto pismo in bogoslužne knjige in jih v neizmernem trpljenju, sumničena, preganjana, na tisoče in tisoče izpreobrnila iz poganstva, da so uklonili svoje ponosne glave pred križem. Začelo se je novo življenje med njimi. S križem je prišla mednje omika in na-predek.

Koledar kaže, da je bil zadnje soboto god naših svetih apostolov; v cerkvi smo ga praznovali pretekli ponedeljek. Letošnji praznik sv. Cirila in Metoda je tem veselejši za nas, ker je njuno rodno mesto Solun rešeno turškega jarma in ker so slovanski narodi, kar jih je imel Turek pod seboj, premagali polumesec in se bodo, ko minejo žalostne zmede med njimi, mogli svobodno razvijati.

Štiristopetdeset let je letos, kar je bil Turek z mečem in ognjem pridrl v carigrasko mesto in si ga v potokih krvi osvojil, ter z veličastne cerkve, božji Modrosti posvečene, strgal križ in nanj postavil Mohamedovo znamenje — polumesec. Carigrad je še v turških rokah, toda ne za dolgo. V krvavih vojskah rojeno turško cesarstvo razpada že vsled notranje gnjilobe. Eno je pa že gotovo: moč razkolnega grškega patriarha, ki se je opirala na turško orožje, je strta in svobodna je tudi pot verskega prerojenja balkanskih Slovanov.

Vrnemo jim, kar smo prejeli od njih! Dali so nam svetega Cirila in Metoda in z njima katoliško vero. Dolžnost nas, katoliških Slovanov je, da jim zdaj pomagamo, da najdejo zopet pot nazaj v katoliško Cerkev, od katere jih je samopašna politika njihovih vladarjev odtrgala, in kesneje trdovratnost grških razkolnih patriarhov s turško pomočjo tiščala od zveze z rimsko stolico sv. Petra, s papežem. Slovenci smo si osnovali Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v ta namen, da po svojih močeh razširjamo tisto vero med razkolnimi Slovani, ki smo jo prejeli od svetih solunskih bratov.

V carigraskem cesarskem muzeju je eden najstarejših — morda, kakor pravijo nekateri, celo najstarejši kip iz kamna, ki predstavlja Zveličarja. Našli so ga v prastarem krščanskem grobu v Mali Aziji. Kristus je vpodobljen kot priprost, kmečko oblečen pastir, ki nosi ovco na svojih ramenih. Oči mu gledajo milo v daljavo, kakor bi iskale izgubljenih ovčic; usta se mu drže na smeh; ena noga je pred drugo, kakor da bi bil namenjen na pot.

Dobri pastir, ki nese izgubljeno ovco na svojih ramah in ki gre v ljubezni iskat drugih — tak je bil naš Zveličar v mislih prvih kristjanov; tak je še danes tudi za nas. Niso ga vpodabljali kot kralja zmagovalca, ki gradi svoj prestol na kri in solze. Gre pač po svetu osvajat in zmagoval, toda brez bojnih konj, brez orožja, marveč samo z močjo svojega nauka, z gorkoto svoje neskončne ljubezni. Ta kip, spravljen v tistem mestu, kjer stoji še prestol turških sultanov, postavljen v dimu požarov in potokih krvi, nam v svoji preprosti obliki kaže nepremagljivo moč Kristove vere in nas tudi uči, kako delajmo mi za njo. V tisti neizrekljivo usmiljeni, dobroti ljubezni, ki se

nam kaže v dobrem pastirju z izgubljeno ovco na ramenih, ogrejmo tudi mi svoja srca! Dobri pastir naj blagohotno sprejme na svoje rame ovce, ki so se izgubile izmed naših bratov iz njegove črede. Pojdimo z njim vred iskat jih zanj, da bo en hlev in en pastir.

Katoliški shod bo letos za nas Slovence. Žalostne zgodbe naših bratov naj nam utrdijo voljo, da se naš slovenski narod ne sme nikoli izgubiti iz Zveličarjeve črede. Sklenimo, da ga bomo varovali pred vsemi, ki ga hočejo odtrgati od nje. Po svojih selih, zlasti po sv. Cirilu in Metodu je svoj čas našel naše prednike. V hudih časih so mu ostali zvesti in to zvestobo hočemo obnoviti letos tudi mi zase in za rodove, ki pridejo za nami. Z zvestobo pa hočemo obnoviti tudi zaupanje in vnemo.

Pri drugem katoliškem shodu je prerano umrli dr. Jožef Pavlica v krasnem govoru povedal te-le besede: Mi — duhovni nič man kot svetni stanovi, imamo premalo gorečnosti v srcu za nauke sv. vere. Izgubili nismo nobene-ga nauka, ali nimamo tistega pravega spoznanja naukov, tiste ljubezni do Cerkve ko naši očetje; vero imamo, ali je veliko slabejša, ko vera naših očetov. Odtod izvira naša slabost, naša mlačnost, naša malodušnost. — Vsled naše onemoglosti, sužnjosti je liberalizem zmagoval. — Posledica je bila, da smo izgubili zaupanje sami v se. In ta je skoraj najhujši zadržek napredka. — In vendar bi ne smelo biti tega nezaupanja v svojo moč pri nas, saj je božja sila v nas in božja roka vodi naše vrste v boj. Mi smo v stoletni sužnjosti izgubili narodni ponos, smo izgubili moštvo. Ali prebudili smo se in vstali ob podpori svobodne katoliške Cerkve. Cerkev je skala naše narodnosti, za-

stava naše svobode in našega napredka. Zaupajmo torej: ta skala se ne zgane, le držimo se je trdno, ta zastava ne vpade, le zvesti ji bodimo in na predek ne izostane. Treba je le več gorečnosti in žive vere, treba je več svobodoljubnosti in moštva, več odpora in sodelovanja pri vseh opravih človeškega življenja, in pa več zaupanja v svojo moč in božjo pomoč. Na ti skali in pod to zastavo Slovenci delujmo: za blagor domovine, napredek naroda.

Številke govore.

Štajerski »Slovenski Gospodar« prinaša v 27. številki veleznimiv članek o šnopsu.

Preračunili so, da se v Avstriji vsako leto zapije nad 1400 milijonov kron, več kakor se izda za šolstvo in vojaštvo skupaj. Štirinajsti del tega ogromnega prispevka odpade na Slovence, ki zapijemo vsako leto nad 100 milijonov kron. Majhen narodič smo po številu med avstrijskimi narodi, ampak piti pa znamo. Če se primerja ogromna vsota 100 milijonov s številom, koliko nas je, izgledamo, kakor majhen paglavec, ki sedi pri mizi in ima pred seboj ogromen bokal šnopsa.

Samo ena žganjarna v Ptuj na Štajerskem porabi vsak mesec 24 tisoč litrov špirta, iz katerega napravi trikrat toliko žganja, torej 72 tisoč litrov. Ob navadnih dnevih iztoči šnopsa za 400 do 800 kron, ob sejmskih dneh pa celo za 1400 do 2000 kron: To so grozne številke. Vzemimo le povprečno na dan 600 kron, zneso to na leto 219.000 kron. Ker so sejmji v Ptuj pogosti, računimo na mesec vsaj eden sejmski dan in vzemimo le majhno vsoto 1000 kron, zneso to v 12 mesecih dvanajst tisoč kron, torej na leto nad dve sto in trideset tisoč kron. V desetih letih zleti torej blizu poltretji milijon kron za šnops samo eni žganjarni v žep! Kje so pa še neštevilne druge žganjarne!

Ves ta denar gre iz žepov revnega kmečkega in delaškega ljudstva za stvar, ki nikomur niti toliko ne hasni, da bi se kaj za nohet djalo, ampak nasprotno dela ta drago plačani šnops neizmerno škodo. Kdo naj prešteje solze, ki so pretekle vsled nesreč, ki jih je zakrivil prokleti šnops, kdo naj popiše gorje, ki je prišlo v naše hiše in družine vsled šnopsa, kdo naj proračuni stroške pri boleznih, ki jih je zakrivil šnops, kdo naj prešteje žrtve, ki so šle vsled šnopsa v prerani grob, v norišnice in v ječe? Koliko se zgodi vsled žganjepitja umorov in tepežev! Kje so čete krepkih mladeničev in deklet, katere je spravil šnops ob njihovo nedolžnost in jim podrl vso bodočnost! Kdo naj preceni škodo na izgubljenem času in delu, ki jo je napravil šnops? V resnici, človeku se lasje ježijo, ko premišluje to... Če kje zidajo šolo ali poravljajo cerkev, ali delajo novo cesto,

ali se pobira za kak drug dober namen, koliko je preklinjanja in zabavljanja zaradi plačil! A kaj vse to proti ogromnim vsotam, ki se jih leto za letom zmeče za strup — šnops!

Političen pregled

NOVA VOJSKA.

Na balkanskem polotoku se je že začela nova vojska. Nekaj časa so se samo prednje straže prerivale sem pa tje in se poskušale v majhnih praskah in bojih; dokler ni buknila pretekli ponedeljek vojska na celi črti. Ta vojska utegne biti kratka, a silno krvava, pravo klanje med sovražniki. S Turki so Bulgari, Srbi in Grki precej na kratko opravili. Turek je bil lačen, sestradan, slabo oblečen, je drgetal od mraza pozimi, bil je slabo oborožen in navsezadnje ni kazal posebnega ognja in navdušenja za boj. Čemu bi se boril za te »proklete djaure«! Poleg tega so imeli Turki slabo orožje in še slabše kanone. Sedaj si pa stoje nasproti v boju dobro oborožene čete, preskrbljene z vsem potrebnim življenjem, streljivom, imajo dobre vojskovodje; vojaki so izvežbani kar najbolje v rabi orožja. Eni kakor drugi gredo v vojsko z geslom: ali zmaga ali smrt. Zato so tudi boji silno krvavi do uničenja.

Bojna črta je dolga 500 km; to je velikanska daljava. Odločilni boji se bodo bili v Makedoniji ob reki Vardar. Odločilna bitka bo najbrže padla na Ovčjem polju ali pa na Kosovem polju.

Na desni in levi strani reke Vardar stoje Srbi in Grki, katerim se je pridružilo 12.000 Črnogorcev; njim nasproti pa stoje bulgarske armade. Koliko je enih in drugih, ni mogoče doznati, ker to število eden proti drugemu skrivajo in javnost varajo, da ne izdajo moči svojih čet. To je pa gotovo, da bodo postavili vsi zadnjega moža na bojno polje.

Reče se lahko, da bodo Srbi in Grki proti Bulgarom težko kaj opravili. Bulgar je tih, miren človek, a silno močan, vztrajen in se ne vda do zadnjega. Za življenje mu ni nič! Sploh leži Balkancem že od nekdaj boj v krvi. Stoletja in stoletja so bili v boju s Turki, ni čuda, če jim je ta bojni duh popolnoma prešel v kri in meso.

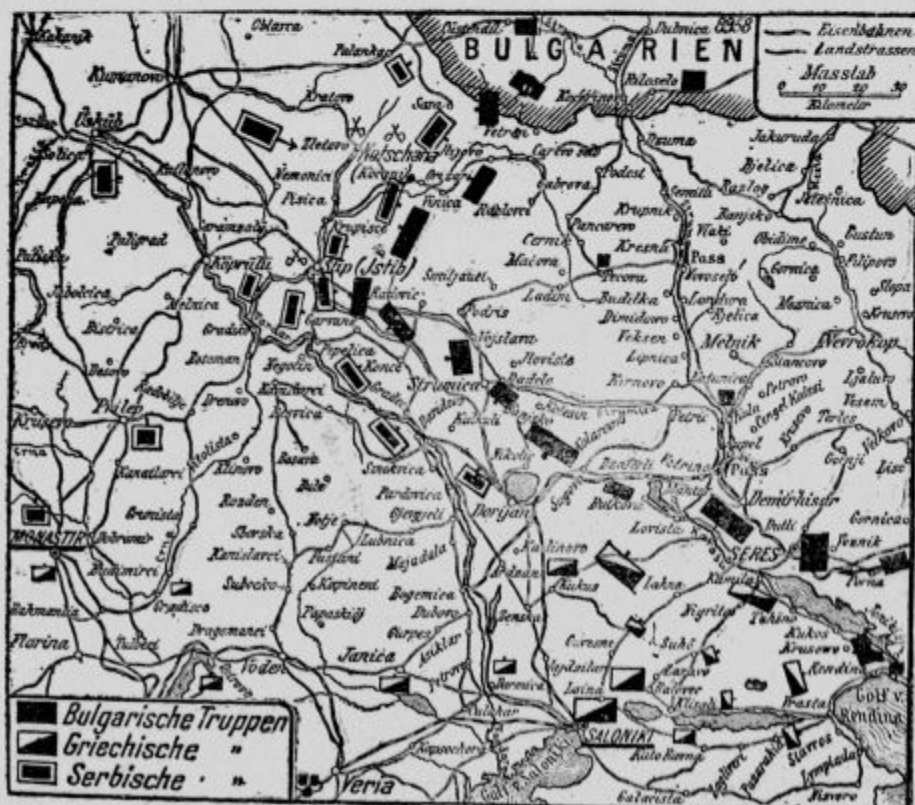
Vzrok te nove vojske je — zavist.

Prve praske.

Večje praske med njimi so se začele dne 30. junija. Na ta dan so sklenili Bulgari napasti sovražnike na celi črti.

Boji pri Djevdeliu.

To mesto je za Bulgare velike važnosti, ker je nekak most, ki veže Srbe in Grke. Mesto so imeli v rokah Srbi, a jih je bilo premalo, da bi ga branili. Bulgari so se vrgli na mesto in ga vzeli. Boj je bil hud in je trajal štiri ure. Najbolj so rabili bajonete. Nazadnje so se morali Srbi le vdati. Mesto so iztrgali Bulgarom že parkrat iz rok Grki, a kakor pričajo zadnja poročila, so ga Bulgari slednjič vendarle obdržali. S tem je prekinjena zveza med srbsko in grško armado.

Zemljevid k bojem na vardarski črti.

Boj v Solunu.

Dne 30. junija so Grki v Solunu obkolili ondi se nahajajoči bulgarski polk v vojašnicah, veliko Bulgarov poklali in 1208 mož kot vjetnike odgnali v Grčijo.

Boji pri Štipu.

Pri Štipu se je začela vojska 30. junija in je trajala 20 ur neprenehoma. Na bulgarski strani se je bojevalo 100.000 mož, na srbski strani 80.000 mož. Bulgari so imeli 200 topov, Srbi 80 topov. Boji so bili silno krvavi, mesto Štip je bilo od Srbov porušeno in zažgano, zdaj pa obe strani pri Štipu počivati in čakati, kaj se zgodi na drugih straneh. Srbi so vjeli pri Štipu 700 Bulgarov, na bojišču pa je obležalo vsega skupaj 1200 mrtvih in ranjenih.

Boji pri Retkih Bukvah in Kočanah.

Do velike bitke je prišlo tudi na levem krilu srbske, oziroma desnem krilu bulgarske armade v zgornji dolini Bregalnice. Tu se boji bijejo skoraj že cel teden. Srbi so premagali Bulgare pri Retkih Bukvah. Vjeli so 17 bulgarskih častnikov, 1165 vojakov, sami so pa izgubili do 3000 mrtvih in ranjenih. Samo iz te bitke so pripeljali v Belgrad 1500 ranjencev. Vjeli so tu bulgarskega polkovnika Maneva, poveljnika 13. polka, pri katerem so našli razglas bulgarskega vrhovnega poveljstva, da naj se Srbi in Grki dne 30. junija napadejo.

Srbi so od tu prodirali dalje; na eni strani so zasedli vrhove osegovske planine, predvsem Carev vrh, da tako preprečijo vpad bulgarskih armad za njihov hrbet; na drugi so šli dalje do Kočan in to važno mesto po zelo krvavih bojih zavzeli. Pri Kočanah je bilo vsega skupaj 7000 mrtvih.

Boj pri Krivolaku.

Medtem, ko so Srbi zmagovali pri Kočanah, so Bulgari hitro poklali iz juga čete generala Ivanova, ki je v naglih marših iz Strumice prišel pred Krivolak, kjer je stala srbska timoška divizija na desnem srbskem krilu ob reki Vardar. Bulgari so tu vse te srbske čete obkolili, zajeli in skoraj uničili. Pri tem so vjeli 25 častnikov in 3000 mož. Obenem skušajo Bulgari pasti Srhom v hrbet čisto od severa sem, to je od Vranje, ki leži že v Srbiji v bližini Kumanova, kjer se je svojčas bila glavna bitka med Srbi in Turki. Baje se pri Vranji nahaja že okoli 15.000 Bulgarov. Bulgari mislijo na ta način srbsko glavno armado obkoliti in jo pri Skoplju prisiliti, da sprejme odločilno bitko.

Boji z Grki.

Medtem, ko so se Bulgari in Srbi tako strašno tolkli, so Grki prodirali, toda Bulgari so jih, kakor se govori, zdaj pošteno prijeli in grško armado, ki je 80.000 mož močna in ji poveljuje sam kralj Konstantin, porazili. Grki se morajo zdaj pač umakniti nazaj proti Solunu.

Velikanske žrtve.

V teh bratomornih bojih je bilo dozdaj ranjenih na srbski strani 12.000, na bulgarski pa 23.000 mož. V Solunu je pa že 8000 ranjencev. Skoraj vsi so ranjeni od bajonetov. Vse šole in bolnišnice so prenapolnjene in občutno primanjkuje zdravnikov.

Rumuni.

Rumuni ne morejo mirno gledati, kako se njihovi sosede tepó. V slučaju, da zmaga Bulgari nad Srbi in Grki, se Rumuni boje, da bi Bulgari toliko zemlje osvojili, da bi bili veliko močnejši od njih in bi lepega dne še po njih padli. Zato se hočejo Rumuni na vsak način v ta boj vmešati in skrbeti za to, da nobeden od njihovih sosedov ne postane premočen. Rumunski kralj je zato 4. julija vso armado pod orožje poklical, to je okoli pol milijona mož. Bati se je, da Rumuni že te dni vderejo v Bulgarijo.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Ko smo zrlj na Tomiča v njegovi sijani obleki, je častihlepje napolnilo tudi naša srca in smo tudi mi začeli urejevati svojo zunanost, kolikor je bilo sploh mogoče. A v tem oziru nismo mogli storiti drugega, kakor da smo oblekli svojo lovsko obleko, edino, ki smo jo imeli seboj in ki je bila še precej čedna. Obdržali smo seveda za vsak slučaj tudi jeklene srajce. Kar se tiče moje zunanosti, je pač taka, da bi je tudi vsa najfinejša obleka ne mogla narediti drugačne. Vojnovič pa je bil v tej novi opravi videti, kar je bil v resnici: to je krasen možak. Tudi Alfonz se je čisto prenovil in prav posebno navihal svoje orjaške brke. Celo Umslopogas, ki vobče ni bil tako nečimern, da bi si krasil telo, je vzel iz svetilke olja in s cunjjo zlikal obroč, ki ga je nosil okrog glave, da se je svetil kakor Tomičevi patentni čevlji. Nato si je oblekel železno srajco, ki mu jo je bil podaril Vojnovič, osnažil še nekoliko svojo inkozikas in bil s tem popolnoma gotov.

Po kopanju smo zopet razvili jadro in se bližali suhi zemlji ali pravzaprav ustju neke velike reke. Nekako poldrugo uro po odhodu malega čolna od nas smo ugledali veliko število čolnov, ki so pripluli iz reke ali pristanišča; bili so precej veliki. Enega so gonili s štiriindvajset vesli, ostalih večina pa je imela jadra. Gledajoč skozi daljnogled smo kmalu spoznali, da je bil čoln z vesli uradna ladja; veslači so bili oblečeni v neke vrste uniformo, spredaj na polkrovu pa je stal star možak častit-

ljive zunanosti z dolgo sivo brado in mečem; vse je kazalo, da je moral biti poveljnik. V ostalih čolnih so bili, kakor je bilo videti, ljudje, ki jih je privabila radovednost.

»Tukaj so,« sem rekel. »Kaj nas čaka? Ali bodo z nami prijazni ali nas pokončajo?«

Na to vprašanje ni vedel nikdo odgovoriti; z ozirom na bojovito zunanost starčev na velikem čolnu in njegov meč ob boku nas je začela stvar nekoliko skrbeti.

Prav tedaj je Tomič zapazil v vodi čredo povodnih konj. Bili so kakih dvesto korakov oddaljeni od nas, in Tomič je menil, da bi ne bilo napačno, če bi ljudem pokazali svojo moč v tem, da bi ustrelili eno ali dve teh živali. Nesreča je hotela, da se nam je zdel ta misel dobra in pametna. Kakor bi trenil, smo poiskali svoje velike puške, za katere smo imeli še nekaj nabojev, in se pripravili za lov. Najbližje so nam bile štiri živali, velikanski samec, samica in dva nedorasla mladiča. Brez težave smo se jim približali. Živali so se potopile in se nekaj korakov dalje zopet prikazale na površje. Bile so videti silno krotke, kar se mi je zdelo izredno čudno. Približavši se jim v strelno daljavo, je prvi ustrelil Vojnovič proti enemu mladičev. Težka krogla ga je zadela ravno med oči, mu zdrobila glavo, da se je takoj mrtev pogreznil. V istem trenutku sem pomeril jaz na samico, Tomič pa na samca. Moja krogla je zadela, a ne smrtno. Žival se je divje puhajoč pogreznila v okrvavljeno vodo in ko se je zopet pokazala na površju, sem jo ustrelil z drugo kroglo. Tomič pa, ki je slab strelec, je popolnoma zgrešil starega samca; krogla je žival le nekoliko oprasnila po glavi.

Ko sem po svojem drugem strelu pogledal ljudi, med katere smo prišli, sem spoznal, da niso še poznali strelnega orožja; vsled našega streljanja in učinka med živalmi so bili vsi prevzeti in prestrašeni. Nekateri so začeli vpiti od strahu, drugi so se obrnili in veslali na vse kriplje nazaj, in celo starec z mečem je bil videti preplašen in je dal ustaviti svoj čoln. A imeli smo za opazovanje le malo časa; stari samec se je namreč zopet prikazal komaj štirideset korakov od nas in divje strel v nas. Ustrelili smo še enkrat vsi trije nanj in ga zadeli na raznih krajih, tako da se je težko ranjen potopil v globine.

Radovednost je kmalu premagala strah gledalcev in nekateri so se začeli zopet približevati, med njimi mož in ženska, ki smo jih že videli; pripluli so skoraj do nas. Prav tedaj se je pa veliki povodni konj zopet prikazal, in sicer komaj kakih deset korakov od čolna, v katerem sta bila omenjeni mož in ženska, in z divjim tulenjem planil proti čolnu. Ženska je zavpila, mož pa je skušal s čolnom ubežati, a brez uspeha. V naslednjem trenutku sem videl, kako so orjaška rdeča usta

z blestečimi zobmi pograbila šibki čoln, odgriznila pol njegove strani, tako da se je čoln prevrnil.

Čoln se je prevrnil, človeka, ki sta bila v njem, pa sta se borila v vodi za svoje življenje. Preden smo jima mogli na pomoč, se je velika divja žival zagnala z odprtimi usti proti ubogi ženski. Dvignil sem puško, ravno ko so jo orjaške čeljusti grozile prijeti, ter ustrelil povodnjega konja naravnost v žrelo. Prekopnicil se je vznok, se puhajoč zvalil okroginokrog in brizgal rdeče curke krvi skozi nosnice. Preden pa se je mogel vzravhati, sem mu poslal še drugo kroglico, ki je naredila konec njegovemu življenju. Niti enkrat se ni več zganil, marveč se je na mestu potopil. Ker je bil možki v drugem čolnu že odhitel preč, smo šli reševati žensko; sredi glasnega vpitja gledalcev se nam jo je posrečilo vzeti v naš čoln. Bila je brez sape in preplašena, vendar pa neranjena.

Med tem časom so se v nekoliko razdalji okrog nas zbrali čolni in opaziti smo mogli, da so bili ljudje v njih zelo prestrašeni in so se sedaj posvetovali, kaj jim je storiti. Ker smo menili, da bi se to posvetovanje ne utegnile za nas ugodno končati, smo zgrabili za vesla ter odrinili proti njim. Tomič je stal na sprednjem koncu čolna ter mahal s kapo na vse strani. Večina čolnov se je pri tem našem bližanju umaknila, nekateri so pa vendar še ostali, in veliki čoln na vesla pa je celo odplul proti nam. Kmalu smo bili skupaj, in mogel sem videti, da je naša zunanost, predvsem Tomičeva in Umslogasova, navdajala častitljivega poveljnika na velikem čolnu z velikim občudovanjem, skoraj bi rekel, s strahom. Obleden je bil precej tako kakor možki, ki smo ga najprvo videli, le s tem razločkom, da je bila njegova spodnja obleka iz čistega belega platna s škrlatistim robom.

Tomič je snel kapo pred starim gospodom, zamahnil s njo in ga vprašal z največjo uljudnostjo, kako se počuti. Starec seveda ni razumel našega jezika in je odgovoril Tomiču s tem, da je položil prva dva prsta desnice vodoravno čez ustnice ter jih tako držal nekaj trenutkov. Sklepali smo, da mora biti to njegov pozdrav. Nato nas je nagovoril tudi on z enako mehkim, prijetnim glasom kot prvi; z zmajanjem z glavo in zmigavanjem z ramami smo mu skušali dopovedati, da ga ne razumemo.

Ko smo se bili nekoliko oddahnili, sem začutil silno lakoto, in menda podobno tudi moji tovariši. Kaj storiti? Zdelo se mi je najbolj pametno, da na kak način opozorim starega poveljnika na to resnico. V ta namen sem odprl usta, pokazal s prstom vanje, potem pa se podrgnil po želodcu. Stari možak je očividno razumel te znake, kajti živahno je zmajal z glavo ter pokazal proti pristanišču. Ob istem času nam je eden veslačev njegovega čolna vrigel vrstico ter namignil, naj jo pri-

važemo, kar se je tudi zgodilo. Glavni čoln nas je nato vlekel z veliko hitrostjo proti bregu, vsi ostali čolni pa so šli za nami. (Dalje.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

TRINAJSTO POGLAVJE.

S tovarišem Pikartom. — Kozaki. — Pikart ranjen.

Po bitki pri Malem Jaroslavcu ni Pikart več videl svojega polka, ker je bil prideljen oddelku, ki je imel spremljati del vozov cesarskega glavnega stana. Ker so bili ti vozovi vedno za dva ali tri dnevne pohode pred armado, tedaj je umljivo, da ni njihovo spremstvo niti približno poznalo bede, ki je mučila ostalo vojaštvo. Ker je ves oddelak štel le kakih 400 mož, so vedno tu in tam dobili dovolj, da so mogli živeti, in poleg tega so tudi v Smolensku vzeli seboj živeža za več dni. O bojih pri Krasnoj niso čuli ničesar, ker so imeli srečo, da so ravno 24 ur pred dohodom Rusov zapustili mesto. V Orši se jim je posrečilo dobiti novo zalogo moke. Tudi prenočišč jim ni primanjkovalo, ker je bilo v vsaki vasi za primeroma majhno število moštva še vedno dobiti dovolj prostora. Skratka, za mojega starega tovariša se je začela beda šele s trenutkom, ko sva zadela drug na drugega. Pikart je o tem slučaju pripovedoval sledeče:

»Ko smo bili včeraj popoldne na potu, nas naenkrat napade kakih 600 kozakov in drugih tem podobnih divjakov. Toda odnesli so le krpave butice, ker smo imeli k sreči dovolj časa, da smo uvrstili vozove v četverokot in streljali šele potem, ko je bil nasprotnik že v neposredni bližini. Vsaka krogla je zadela svoj cilj, ali je obtičala v možu ali v konju. Enajst mož se je takoj zvalilo s sedel, ostali so pa odkurili hitreje, kakor so bili prišli, tako da smo komaj utegnili e tako hitro basati puške in streljati za njimi.

Ko smo se bili tedaj na tako lahek način iznebili grdih ruskih nepridipravov, tedaj so pa naši vozniki naenkrat postali kakor divji in brezumni. Ne daleč pred nami se je razprostiral gozd; pred njim pa je peljala pot še po precej globoki soteski. Ne vem, ali se je ljudi naenkrat polastil hudobec ali kaj, kajti vsak je hotel biti prvi v zavetju gozda. Vsak je podil, kolikor se je dalo; nekateri okrog soteske, v nadi, da tudi na ta način pridejo do gozda. Voz, pri katerem sem bil jaz, je storil isto, in kakor bi mignil, pa smo se zvalili sem doli. No, lepo ravno to ni bilo, toda škode se ni zgodilo nobenemu, vsi smo ostali živi in zdravi, le voz se je nekoliko polomil in konji so bili mrtvi. Podčastnik, ki je bil pri nas, je hotel poklicati ostale na pomoč,

zato me je pustil z dvema vojakoma kot stražo pri vozu. Gotovo smo čakali že eno uro, ko smo šele zagledali prihajati ljudi, a bili so to le zaostali vojaki, ki so takoj, ne meneč se za našo prepoved in naše ustavljanje, planili nad voz, ker so mislili, da dobe v njem kaj živeža. Vse so izmetali iz voza, vse preiskali in vzeli, kar se je dalo odnesti, in ker je bilo nemogoče, da bi jih mi mirno gledali pri njihovem poslu, smo jim šli pomagat tudi mi in vzeli, kar smo mogli še dobiti, da bi pozneje dali onemu, čigar je bilo. Tako se je meni posrečilo dobiti beli vojaški plašč, o katerem sem upal, da mi utegne še prav izvrstno služiti. Kakšno kupčijo sta pri tem naredila moja tovariša, ne vem, ker sta se naenkrat skrivaj odstranila in me pustila samega poleg voza.

»No, ljubi moj,« sem se nasmejal, »saj ste sedaj mesto njiju dobili mene, in sploh se tolažite s tem, da če bi včeraj naši maroderji ne bili oropali voza, bi to storili Rusi, ki so gotovo že prav blizu, ker so nedolgo tega trobili k odhodu.«

»Tudi jaz v svojem zaboju sem čul tisto trobenje,« je odvrnil Pikart, »pa sem menil, da je morda to naša konjenica.«

»Ah, dobri moj Pikart, naše konjenice je bilo že pred 14 dnevi konec. Konjenice nimamo več. Od 40.000 mož je ostalo morda še kakih 1000, poleg tega pa so naredili še en popolnoma nov škadron, ki nosi ime »sveti« in obstoja iz samih častnikov. Poveljuje mu najstarejši maršal; generali in polkovniki imajo mesta častnikov in podčastnikov, ostali častniki pa opravljajo službo navadnih prostakov. Ravno tako imamo tudi en »sveti bataljon« iz vseh onih častnikov, ki so izgubili zadnjega moža. Da, da, ljubi moj, čudili se boste, kadar zagledate enkrat veliko armado! Sicer pa bo morda pametno, če odrineva, drugače naju utegnejo dobiti Rusi v svojo pest. Predno pa odideva, moram še poiskati svojo puško, ki sem jo izgubil.«

K sreči je bilo ponoči vedro in ni več snežilo, tako da sem s pomočjo Pikartovo, ki mi je svetil z gorečo trsko, kmalu našel svoje izgubljeno orožje. Ko sva se vrnila k ognju, sva najprej nabasala svoje puške, nato pa še uredila svojo obutev za težavno pot. Ravno sva bila z vsemi pripravami gotova, kar me prime Pikart za roko: »Pst!« Hitro vrže preko ognja poleg ležeč oklep in mi pošepče: »Na tla!« Komaj sva ležala na tleh, par vidiva, kako se popolnoma tiho v razdalji nekaj korakov od naju pomika mimo oddelak ruske konjenice.

Preteklo je četrto ure, preden sva si zopet upala vstati. Ko sva iztegovala svoje docela premrte ude, mi pravi Pikart: »No, dobro sva jo izpeljala; kajti vsak trenutek sem mislil, da bo ta preklicani kozak začel vpiti kakor bik, da bi privabil k sebi svoje tovariše. Na srečo se mi zdi, da je možakaria mraz

spravil na oni svet. Sedaj pa naprej. V katero smer se hočeva obrniti?»

Zdelo se je nama najbolj pametno, če jo mahneva v smeri, od katere so prišli Rusi, in sva takoj odrinila. Čez nekaj časa se je Pikart ustavil in dejal: »Škoda, glavno reč sem pozabil; še enkrat morava nazaj. Pri vozu se nahaja majhen kotlič; ki nama bo bolje služil, kakor vse, kar je že bilo v njem.« Jaz nisem kazal nič posebnega veselja, da bi se moral zaradi tega zopet vračati, a stari Pikart je zarohnel: »Hitro nazaj, ali pa umrjeva lakote!»

Prišedši zopet do voza, odpne Pikart verigo, na kateri je visel kotel. Med tem sva opazila, da kozak še ni bil zmrznil, ampak se je v velikih bolečinah zvijal in metal semtertja. To je vzbudilo najino sočutje. Stopila sva k njemu in ga skušala kolikor mogoče udobno položiti, s tem, da sva mu iz kožuhov naredila toplo in mehko posteljo. Nato sva šla zopet h kotlu. Ta je bil tako razbit in zviti, da je bil na videz popolnoma neraben, a to Pikarta ni prav nič oviralo v njegovem sklepu, ampak ga je prav hladno meni privezal na hrbet.

Nasproti onemu mestu, kjer sem bil prejšnji večer strmoglavil v globino, sva sedaj kolikor hitro mogoče splezala navzgor, da bi še pred dnevom prišla do gozda.

Na vrhu sva se za trenutek oddahnili in skušala dognati smer, v kateri nama je bilo iti. Ko se je Pikart sam pri sebi odločil za ono, ki se mu je zdela prava, kajti mene niti vprašal ni za svet, je poveljeval kratko in odločno: »Naravnost naprej!»

S temi besedami jo je dolgih korakov ubiral naprej in jaz za njim. Komaj je storil kakih trideset korakov, kar mi naenkrat izgine izpred oči. Pogreznil se je bil v jamo, ki je bila globoka vsaj šest čevljev, a niti glasu ni bilo slišati od njega. Molče mi je molel nasproti svojo puško in po mnogih naporih se mi je posrečilo, izvleči ga iz neprijetne ječe. (Dalje.)

Družba sv. Rafaela v Ljubljani za naše izseljence.

V teku pol leta je izvršila družba sledeče delo:

Prejela je 370 pisem in raznih vlog. Odgovorila je v 118 pismih in dopisnicah. Vsakemu, ki se je oglašil, se je dal potreben pouk, naslov agenta zaželjene proge, cena vožnje do zadnje postaje, kamor je namenjen izseljenec itd. Osebnost se je oglasilo v družbeni pisarni 547 izseljencev, ki so dobili poduk za pot in zraven še priporočilni list. V tem listu so naslovi vseh zaupnikov Rafaelove družbe v vseh delih sveta, zlasti v primorskih mestih in v Ameriki, kamor se Slovenci izseljujejo. V listu so tudi naslovi vseh avstrijskih konzulatov. Izseljenci dobe v družbeni

pisarni tudi koledar ali kašipot za pot v Ameriko. V koledarčku je natanko popisano, kako se je treba obnašati na parniku, posebno pa pred strogo komisijsko na Ellis Islandu, kjer se popotniki III. razreda izkrcajo. V koledarčku so omenjeni nadalje vsi kraji v Ameriki, kjer so slovenske župnije in škofije. Tam dobiš vse naslove župnikov, slovenskih šol in učiteljc in število učenecv in učenk. Koledarček je zato neprecenljive vrednosti za vsakega izseljenca, ki potuje v Ameriko.

V pisarni dobi izseljenec družbeni znak, ki ga prijme na viden kraj. Če pride v primorsko mesto, ga lahko vsak zaupnik naše družbe spozna po tem znaku in mu gre na roko v vseh ozirih. Druženi znak ima pa tudi sicer veliko vrednost med vožnjo. Bodisi na vlak, bodisi na parniku ravna s takim izseljencem veliko lepše kakor z drugimi potniki. Uslužbeni teh podjetij in pomorskih družb dobro vedo, da so taki izseljenci pod varstvom Rafaelove družbe, in da se bo družba zanje zavzela, ako se jim napravi kaka krivica. Tega se pa te pomorske družbe silno boje.

Naši izseljenci odhajajo iz Ljubljane večinoma ob torkih. Na ta dan je tajnik Rafaelove družbe zmerom na kolodvoru, da poda v slučaju potrebe morebitna pojasnila in da pazi, da dobe potniki dovolj prostora v vlakcu.

Družba oskrbi tudi potrebne listine za pot v Nemčijo in v inozemstvo, kjer delajo Slovenci. Za slučaj ženitve posreduje pri oblastih in župnih uradih, da s tem prepreči, da ne žive Slovenci na tujem v divjem zakonu.

Koncem lanskega leta je bila družba naprošena, da oskrbi za siromašne in zapuščene Hrvate v Južni Ameriki potrebne časopise in dobre knjige. Družba se je tej prošnji odzvala in poslala v Puntarenas dva velika zaboja hrvaških knjig in časopisov.

Vsak izseljenec, ki gre na tuje, naj se oglašijo pismeno ali ustmeno pri Rafaelovi družbi v Ljubljani na Dunajski cesti, v hiši Zadružne zveze.

Društvom Slovenske kršč. socialne zveze!

Le še malo časa nas loči do katoliške shoda v Ljubljani, zato pa tembolj porabimo čas, ki nas še loči do sijajnih dni, da v naši družbi najživahnejše agitiramo za največjo udeležbo. Pokažimo, da hočemo zvesto stati za svoje ideale: za vero naših dedov in materino besedo. Vsa društva, vsi člani in članice se dvignite z društvenimi zastavami 24. avgusta v Ljubljano! Naša iobraževalna organizacija naj pokaže, da je že zbrana v mogočno armado! Kjerkoli morete, povzdignite udeležbo z narodnimi nošami.

Nihče izmed nas naj ne zamudi slovesnega trenutka, ko bodo hrvaški in slovenski škofi posvetili naš narod Brezmadežni, v katere varstvu naj se razvija in ki naj ga vodi do sreče in blagostanja!

Odbor Slovenske krščanske socialne zveze.

Dom in svet.

Novc sv. maše bodo darovali letos sledeči gospodje iz ljubljanske škofije: Jožef Bulovec, Breznica, dne 20. julija. (Govori g. župnik F. S. Finžgar.) Fran Gabrovšek, Rovte, dne 27. julija. (Govori g. drž. posl. J. Hladnik.) Anton Hafner, Zabnica, dne 20. julija. (Govori g. ravnatelj J. Traven.) Franc Hönigmann, Vrhnika, dne 20. julija. (Govori g. dekan F. Hönigmann.) Fran Kokel, Brezje, dne 16. julija. Fran Ks. Kovačič, Prem, dne 20. julija. (Govori P. dr. Gvido Rant O. F. M.) Franc Pavlič, Šmartno pri Kamniku, dne 20. julija. (Govori g. dekan J. Lavrenčič.) Gabriel Petrič, Ljubljana (uršulinska cerkev), dne 20. julija. (Govori P. Kornelij Petrič O. F. M.) Matej Vilfan, Stara Loka, dne 20. julija. (Govori g. prelat Andrej Kalan.) Ivan Žerjav, Ljubljana (Sv. Peter), dne 27. julija. (Govori g. stolni vikar Janko Cegnar.) Ignacij Zganjar, Videm—Dobropolje, dne 20. julija. (Govori g. vojni superior msgr. A. Jaklič.) Janez Ev. Burenk, Komenda, dne 20. julija. (Govori g. profesor dr. Mihael Opeka.) Janez Crnilec, Naklo, dne 20. julija. (Govori g. župnik B. Rebol.) Anton Gnidovec, Ajdovec, dne 20. julija. (Govori g. ravnatelj msgr. dr. J. Gnidovec.) France Lovšin, Ribnica, dne 20. julija. (Govori g. profesor dr. J. Jerše.) Filip Merješič, Ljubljana (Sv. Jakob), dne 20. julija. (Govori P. Pij Žankar O. F. M.) Janez Pečkaj, Dol. Logatec, dne 20. julija. (Govori g. kaplan Leopold Turšič.) Josip Poje, Osilnica, dne 27. julija. Alfonz Zaverl, Dole, dne 27. julija. (Govori g. dekan M. Rihar.)

Na katoliški shod! Župni uradi imajo že vsi v rokah zglasilnice za katoliški shod. Nemudoma oglasite svojo udeležbo pri župnih uradih. Vstopnica h glavni manifestaciji in k telovadbi Orlov v nedeljo, dne 24. avgusta, velja 1 krono. Tudi društva naj svojo udeležbo naznanjajo potom župnih uradov. Povsod agitirajte za največjo udeležbo!

Za naše narodne noše. V oknih »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani je razstavljena cela vrsta slik starih slovenskih narodnih noš. Poleg teh so razstavljene skupine iz cesarskega jubilejnega sprevoda na Dunaju, kjer so naše narodne noše slavile prvo slavlje. Katoliški shod v Ljubljani naj zbere zopet vso krasoto naših narodnih noš. Posebno udeleženci cesarskega jubilejnega sprevoda na Dunaju leta 1908 naj vsi pridejo dne 24. avgusta v

Ljubljano v svojih krasnih narodnih nošah. Onim, ki si nameravajo omisliti nove narodne noše, naznanjamo, da ima pristno blago za narodne noše tvrdka Regorscheck v Stritarjevi ulici v Ljubljani, pasove pa izdeluje pasar Ivan Kregar na Elizabetni cesti v Ljubljani, moške narodne noše pa trgovec Olup na Starem trgu.

Zlatomašnik Andrej Volc. †. Umrli je po daljši bolezni veleč. g. zlatomašnik in župnik v pok. Andrej Volc, nečak bivšega stolnega dekana Jurija Volca in stric gg. župnikov Josipa in Alojzija Volc. Rojen je bil rajnik dne 7. maja 1834. l. v Kranjski gori, posvečen 30. julija 1857, v pastirstvo poslan leta 1858. Služboval je kot kaplan na Bledu, v Boh. Srednji vasi in v Boštanj; kot župnik pa v Beli peči nad Štirinajst let in osem let v Št. Vidu nad Ljubljano; v Olševku nad Kranjem je živel 22 let v pokoju, ki pa ni bil pokoj, ampak nepretrgana skrb za dušni in telesni blagor Olševčanov in okoličanov. Bil je »olševski gospod« okoličnega značaja. Kdorkoli je prišel z njim v dotiko, je moral občudovati njegovo prijaznost in ljudomilost do vsakogar. Znana je bila njegova priljubljenost med duhovščino, njegova zvestoba v izpolnjevanju vseh stanovskih dolžnosti, njegova ljubezen do šolske mladine, njegova skrb za odraslo mladino (ustanovil je že starček slov. katol. izobraževalno društvo v Olševku). Čutil se je rajnik najbolj srečnega, če je mogel podpirati ali pomagati gmočno ali na kak koli način ne le sorodnikom, ampak tudi vsakomur, ki ga je le videl ali poznal. Blag spomin blagemu možu!

Na sv. Višarje. Ljubljanska skupina tretjerednikov sv. Frančiška priredi konec julija t. l. skupno romanje na sv. Višarje s posebnim vlakom. Ker uprava državne železnice zaradi nenavadnega prometa ob nedeljah in praznikih ne more razpolagati z osebnimi vozovi za posebne vlake, bo romanje na delaven dan prestavljeno; dan se bo pravočasno objavil.

Nesreča na Ljubljani. Preteklo nedeljo zvečer je utonila v Ljubljani hčerka občinskega svetnika in šolskega voditelja v Ljubljani, 17letna Zorka Jeglič, dijakinja V. razreda na I. državni gimnaziji. Na dan nesreče je z najboljšim uspehom napravila skušnjo. Zjutraj je bila pri sv. obhajilu. Na povabilo prijateljice je šla na izprehod. Šele na izprehodu se je deklicam rodila misel, da gresta na Ljubljanično veslat. Stariši o tem nič vedeli niso. Predno je ponesrečena deklica šla od doma, je prosila še svojega očeta: »Oče, prekrižaj me!« In oče ji je napravil na čelo znamenje sv. križa. Bilo je zadnje slovo, bilo je, kakor bi deklica slutila, da se poslavlja za vedno od svojih dragih in je za slovo prosila še očetovega blagoslova. Utopljenke še dosedaj niso dobili v Ljubljani.

Ljubljanski reallec se zastrupil na Črni prsti. V soboto ob 10. uri zvečer se

je odpeljal iz Ljubljane sedmošolec ljubljanske realke Konstantin Kunej. V Orožnovo koč na Črno prst je prišel v nedeljo zjutraj ob 8. uri in rekel, da gre v posteljo. Kunej se je v postelji zastrupil. Poleg mrtveca je ležala steklenica. Domneva se, da se je zastrupil s ciankalijem. Županstvo je takoj ukrenilo, da so štirje šli ponj. Mrtveca so ob 8. uri prenesli v mrtvašnico v Bohinjsko Bistrico. Pravijo, da je Kunej postal žrtev slabega branja.

Z ljubljanskega trga. Črešnje so se pretekli teden pradažale liter od 16 do 20 vinarjev, krompir pa 100 kg po 8 K. V večji množini so pripeljali pa črnih jagod, katere so prodajali liter po 16 h. Kumare so bile komad po 24 vin., jajca po 6 vin., piščanci par 2 K 30 vin., kokoši po 2 K 10 vin., race pa po 2 K 70 vin.

Roparji. Ko sta se vračali dne 6. julija od rane svete maše ob pol 9. uri zjutraj Marija Cedilnik in Marija Knific, sta bili v gozdu nad vasjo Srednje Gameljne pri Ljubljani napadeni. Neznane je skočil pred njiju ter zapretil: »Denar sem ali pa bosta crknili!« Ženi sta dali vse, kar sta imeli pri sebi. Knificova je imela tudi mali paket, ker si je spotoma v prodajalni nekaj nakupila, kar ji je ropar vzel in vrge proč. Takoj so ukrenili potrebno ter začeli roparje slediti. Postopače so prijeli; eden je doma iz Ihana, druga dva sta neznana.

Vinska letina obeta biti letos prav bogata. Iz vseh vinorodnih dežel prihajajo prav ugodna poročila. Vinska trta je ob letošnjem suhem vremenu dobro odvečeta. V Dalmaciji, Istri, Goriskem in na Vipavskem trta tako lepo kaže, da tega niti stari ljudje ne pomnijo. Pa tudi s Tirolskega, Ogrskega in Nižje Avstrije prihajajo enaka ugodna poročila o ugodni bodoči letošnji vinski letini. Vsled tega pa v poslednjem času padajo vinske cene. To padanje vinskih cen je pa povečal zdatno še v poslednjih dneh padli dež, ki je jako ugodno vplival na razvitek grozdja.

Nesreča. Dne 1. julija je brala črešnje 19 let stara Franca Skubic iz Stare vasi pri Polici na črešnji Martina Ilvar iz Gozda pri Prežganjem na Dolenskem Franca pa je tako nesrečno padla, da je takoj umrla.

Najden mrlič. Iz Zalega loga. Dne 2. julija so našli dopoldne ob cesti pri Strojcevi žagi mrtvega koparja Janeza Frelih. Bil je že trd. Vkladal je kopo, da bi jo žgal, a ga je smrt zalotila. Bil je star že 77 let. Najbrže je oslabil in ga je zadela kap.

Previdnost! Iz Trsta dobivajo trgovci in obrtniki pisma, v katerih se obveščajo, da leži na železnični postaji sod najfinejšega olja, katero je zaradi tega, ker nima kupec denarja, bolj poceni prodati. Adresat se potem vabi, da bi porabil ugodno priliko in prevzel blago. Na ta način se hoče ljudem, ki dobijo pisma, predočiti, da gre za posebno ugodno kupčijo. Računa se na lahkovernost adresatov, od katerih ne-

kateri celo mislijo, da morajo blago prevzeti. V resnici je seveda to samo kupčijski manever, kakor se ga trezna trgovina ne poslužuje. Na mestu je torej previdnost in opreznost.

Salezijanci imajo za svoj naraščaj redovne šole v novem Veržejskem zavodu. Letos otvori družba poseben pripravljajni tečaj v slovenskem jeziku. Mladiči, ki niso prestari in bi želeli boljše poznati salezijanski poklic, naj se obrnejo na »Vodstvo Marijanišča v Veržeju, P. Križevci, Štajersko.«

Umestna prepoved. V zadnjem času so se vsled neprevidnega ravnanja s strelnim orožjem po nedoraslih osebah ponovno težke nesreče pripetile. Da se taki prigodki zabranijo, je c. kr. deželna vlada otrokom in nedoraslim osebam do 16. leta brez izjeme posest strelnega orožja in streljiva prepovedala, izvzemši slučaje, v katerih se morajo izkazati z orožnim listom, glaseč se na dotično ime in na dotično orožje. Prestopke te prepovedi bo kaznovalo c. kr. sodišče.

Detomor. Nezakonska mati Marija Kalčič iz Vinice pri Šmarjeti, Dol., stanujoča v Zalogu št. 12, je 27. junija t. l. zopet povila nezakonsko dete ženskega spola. Otrok je pa kar naenkrat izginil. Zandarmerija jo je odpeljala v mokronoški zapor. V soboto zjutraj 5. t. m. je izpovedala, da je otrok za hišo. Pripeljejo jo na lice mesta, izkopljejo otroka. Ko ga izvedenci raztelesijo, se prepričajo, da je nečloveška mati otroka zadušila! Otrok ni bil krščen. Nasledki nečistega življenja!

Če revež krade, ni greh, tako je učila Ivana Huber, delavčeva žena, svojega moža Štefana Huber, tovarniškega delavca na Savi na Gorenjskem, ki je ta nauk vestno izpolnjal. Nič manj kakor 28 tatvin se mu je dokazalo, katere je sporazumljen s svojo ženo izvršil. Pokradel je 44 kokoši, 3 peteline, 2 raci in 2 domača zajca. Vrh tega pa še nabroj drugih reči, kakor razne obleke, rjuhe, konjske odeje, 21 kg moke, perila i. dr. Obdolženec izvršene tatvine večinoma prizna in pristavi, da ga je žena k temu napeljala. Sodišče je moža obsodilo na 10 mesecev, ženo pa na tri mesece težke ječe.

Pet sto kron za kapljico vode. Pravijo, da so na svetu ljudje, ki čutijo ali morda le slutijo kdo ve koliko metrov pod zemljo vodo. Tak od Boga obdarjen mož je tudi neki Anton Vičič iz Lovrana, ki je iskal v Bujah v Istri vodo, pa jo je — po svojem zatrdilu — tudi resnično našel. Razradostil je žejne Bujance z vestjo, da je voda natančno 8 metrov pod njimi. Treba samo kopati in vsa Istra se lahko napije. Da pokaže, kako siguran je uspeha, je kar sam založil pet sto kron za kopanje. Grebli so in vrtali in kopali, a ko so prišli 7 metrov v globino, so našli le nekaj vlažne zemlje. Sedaj torej vendar nimajo Bujanci vode, Vičič pa denarja ne.

Vzorni obrati c. kr. obrtno-pospeševalnega urada na Dunaju. Vzorni

obrat, ki se bodo vršili v jeseni letošnjega leta, bodo prirejeni skoro za vse stroke obrtništva. Pred vsem pridejo v poštev oni za stavbeno in galanterijsko kleparstvo, ključavničarstvo, kolarstvo in knjigoveznštvo. Prosilci, ki bodo vložili prošnje do 15. septembra t. l., se bodo sprejeli že k jesenskimi prireditvam, v slučaju prevelikega števila pa pridejo v začetku meseca januarja na vrsto. Ravno tako se bodo sprejemale prošnje za druge vzorne obrate (čevljarje, krojače, mizarje, galvanotehničke, elektroinštalaterje, tapetnike in krznarje) s pripombo, da se bodo prosilci, radi prevelikega števila že sedaj priglasihih, sprejeli šele k prireditvam vzornih obratov v prihodnjem letu. Vsa nadaljna pojasnila daje zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani.

Dunajska občina in cestni železnice. Število tramvajskih uslužbencev na Dunaju znaša 12.700 oseb. Čisti dohodek cestne železnice je v zadnjih desetih letih prinesel občini 22½ milijona kron. Sedaj je občina sklenila, da svoje posestvo Deutsch-Altenburg priredi za okrepčališče bolnih tramvajskih uslužbencev.

»Imperator«, največji prevozni parnik družbe »Hamburg-Amerika-Linie« — in sploh največji na svetu — je 11. junija odšel na svojo prvo vožnjo v Ameriko. Opremljen je naravnost razkošno — ves preoblečen z zlatom in svilo. Samo perilo (n. pr. 30.000 serviet, 45.000 obrisač itd.), ki ga vozi s sabo, je vredno 200.000 mark. Jedilne šrambe in hladilnice merijo krog 2830 kubič. metrov. Za srednje število svojih potnikov rabi takoj pri odhodu: 45 tisoč funt. svežega mesa, 8500 funt. divjačine in perutnine, 8000 funtov svežih rib, 15.000 funtov kruha, 48.000 jajc, 25 tisoč funtov sveže zelenjave itd. Sveže vode za kuhinjsko rabo, kopalnice in drugo ima s sabo 2000 kubičnih metrov; v dveh destilatorjih se v 24 urah destilira po 20.000 litrov. Ogromne so seveda tudi zaloge premoga; šrambe imajo prostora za 170.000 stotov (8500 ton) premoga. Na parniku je 1180 mož posadke, med njimi en poveljnik, en obratni kapitan, trije stražni kapitani, 7 častnikov, 29 inženirjev in elektrikov, trije zdravniki. Kljub slabemu vremenu je parnik povprečno prevozil po 22 in pol morskih milj (ena morska milja je 1852 metrov) na uro. V Southamptonu, kjer se je parnik ustavil, je moral ostati daleč zunaj na morju, ker radi svoje globokosti ni mogel h kraju. Na posebni ladji se je pripeljal k parniku župan z občinskim svetom in pozdravil v imenu mesta.

Kaznjenev v avtomobilu. V Dunajskem Novem mestu je odsedal svojo kazen radi tatvine na pet mesecev ječe obsojeni tesar Jožef Raab z Dunaja. Zadnji čas je s tovariši hodil na delo k čistilcu črev Rummlu. 24. junija ob 3. uri popoldne se je pred Rummlovo hišo, kjer je delal Raab, pripeljal avtomobil, in ko se je imel zopet odpeljati, je nenadoma skočil nanj kaznjenev

Raab in v diru je šlo izpred hiše in oči paznikov, ki so bili tako presenečeni, da so kar strmeli. Sicer bi pa bega itak ne mogli več preprečiti. Dognalo se je, da je imel Raab avtomobil naročen.

Galicija in židovstvo. Galicija se imenuje po pravici obljubljena dežela židov. Kakor kaže zadnje ljudsko štetje iz leta 1910., živi v Avstriji 1.313.698 židov, in od teh jih pripada na Galicijo nič manj nego 871.895, torej dve tretjini vseh avstrijskih židov. Galicija šteje vsega skupaj 8.029.387 prebivalcev, tako da pride na 100 prebivalcev 11 židov. Leta 1857. so našli v Galiciji 448.473 židov. Ta številka je narastla leta 1890. na 768.849. V 33 letih so se židje za 70 odstotkov pomnožili. Leta 1900. so našli 811.183, a leta 1910. je narastlo število židov na 871.895 duš; v dvajsetih letih torej za 14 odstotkov naraščaja. Vzhodna Galicija šteje 659.727, zapadna pa 213.178 židov; v mestih židovski življenjski splošno bolj narašča, kakor po kmetih. Krakov šteje 151.886 prebivalcev, med katerimi je 32.380, torej približno 21 odstotkov, židov. V Lvovu je 206.113 prebivalcev, a od teh nič manj nego 57.387 židov, torej 27,8 odstotkov. Znano je, da imajo vso kupčijo v rokah židje, a kaj se to pravi, kaže vedno naraščajoče izseljevanje slovanskega elementa. Židovstvo v deželi je kakor plevel na polju. Nesrečna dežela Galicija, ki imaš toliko židov!

300 nevest med telefonistinjami imajo na Italijanskem, kjer je ravno kar izšel odlok, ki telefonistinjam dovoljuje moštve. 28. junija popoldne je bil dekret objavljen, popoldne je pa že bilo vloženih 300 prošelj za dovolitev moštve. Vse prošnje so se ugodno rešile.

150 hotelskih gostov zgorelo. V Simbirsku v Rusiji je zgorel edini hotel v mestu. Zgorelo je 150 gostov, ki so prišli v mesto na semenj.

Katoliška cerkev v Ameriki. Kakor je razvidno iz zadnjega poročila, živi v Združenih državah v Severni Ameriki in na njim spadajočih otokih 23.320.000 katoličanov. Minulo leto je bilo sezidanih 373 novih cerkv. Katoličani imajo dve vseučilišči, 13 srednjih šol, 21 dekliških akademij, 12 akademij za mladeniče, 1 šola za gluhoneme, 4 obrtne šole, 6 sirotišnic, 18 bolnic. 75 medicinskih fakultet si je izvolilo za predsednika dr. Lyona, dekana Jezuitske univerze v St. Louisu. Za prvega blagajnika Združenih držav je bil imenovan John Burke, odločen katoličan, ki se javno blagoslavlja s križem in nosi buciko, okrašeno s križem.

Cesto preko cele Amerike namestavajo zgraditi ameriške cementne tovarne. Doslej so v Ameriki ceste popolnoma zanemarjali, ker se je ves promet vršil po železnicah. Odkar so pa v rabi avtomobili, se pomanjkanje dobrih cest vedno bolj čuti. Sedaj so cementne tovarne na svojem običnem zboru sklenile zgraditi cesto, ki bi tekla preko Zedinjenih držav od oceana

do oceana in bi bila dolga 6400 kilometrov. Stroški bodo znašali okrog 10 milijonov dolarjev in bodo cementni tovarnarji sami prispevali 4 milijone, ostalo naj bi dala država, občine in ljudstvo v obliki prostovoljnih darov.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica Ljubljana

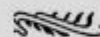
Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4¾% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

„Cene žitu in kruhu“ in „Kje tiči vzrok draginje pri živilih?“

Pod tema dvema naslovoma piše »Naš Kmečki Dom«, priloga »Domoljub«, nekaj misli iz govorov nekega strokovnjaka na polju mlinarstva in pekarije v Brucku ob Muri, V. Tilla. K temu bi si dovolil, ne kot strokovnjak, ampak praktik, pripomniti nekaj svojih misli.

Človek, ki si je »na polju mlinarstva in pekarije« v teku 40 let nabral silno premoženje, zdaj na starost nima druge skrbi kakor to, da bi tudi drugi ne bogateli tako kot on. Zato silno pretirava zaslužek malega obrtnika in ga stavi v isto vrsto z veleobrtnikom kot odeluha in izkoriščevalca! — Kdor bere članek »Cene žita in kruha«, mora dobiti vtis, da večjih oderuhov ni na svetu kot so peki; in konečno vzdihne: »Hvala Bogu, da doma pečemo kruh!«

Till trdi, da pek dela s celimi 78 odstotki dobička. Moka stane po njegovem 100 kg 36 kron; pek pa dobi iz te moke kruha za 160 kron. Torej ima dobička 124 kron! 100 kron zaslužka na dan pri 100 kg moke?! Peki morajo biti sami milijonarji, kajti 100 kg moke porabi vsak pek na dan; večje pekarije pa še več!

Kako je v resnici? Lahko trdim, da ga ni v Ljubljani in ne na Kranjskem peka, ki bi iz 100 kg moke naredil 4000 žemelj in jih tudi prodal kos po 4 vin. Če je imel člankar pred očmi »Kaiseržemlje« in kifeljčke v kavarnah, katere gosti res plačujejo po 4 vinarje kos, je njegov račun pravi, toda koliko dobička od tega ostane peku?

Napitnine uslužbencem ni nikdar dovolj! Poleg tega mora pek naročnike dan za dnem obiskovati in denar takorekoč razsipati, da obdrži naročnike pri dobri volji! V Ljubljani je samo troje pekov, ki so vzeli takorekoč v zakup vse boljše ljubljanske naročnike s finim pecivom, pri katerih se vkljub navedenim izdatkom nekaj zasluži. Je pa v Ljubljani še 40 drugih pekov. Večina teh komaj izhaja in ne mine leto, da eden ali drugi ne propade.

Pri pekovskem obrtu so režijski stroški visoki, pa bodisi da je obratovanje moderno ali starokopitno in v režiiji ni velike razlike, če se peče za 100 ali 200 kron na dan. V Ljubljani je večina pekov, ki ne speče niti za 100 kron na dan, so celo, ki peko komaj za 30 do 50 kron na dan! Od takih, ki peko izpod 100 K. se ne more reči, da shajajo, životarijo komaj in se love od mlina do mlina, dokler jih končno drugi mlinar ali hišni gospodar ne vrže na suho.

Kruh bodisi bel ali črn je v Ljubljani najbolj poceni 32 do 40 vinarjev kilogram, in velike žemlje tehtajo 60 do 70 gr. po šest kosov za 20 vin.; en dan stare pa 7 do 8 kosov za 20 vin. Če računamo, da moka stane peka 100 kilogramov 36 kron. dobi pek kruha iz te moke komaj za 50 kron povprečno, (pri finem pecivu več, pri navadnem manj). Je torej kosmatega dobička 14 kron. Vzemimo peka, ki peče na dan povprečno za 50 kron. Kosmatega dobička, kakor rečeno, je 14 kron. V teh 14 kronah je pa zapopadeno vse: Drva, najemnina, pomočnik, vajenec, živež, orodje in sploh vse, kar potrebuje obrt in družina vsak dan. Poleg tega je pa še neiztirjan »puf«, katerega je Ljubljana vsa polna; more potem tak pek izhajati. Vendar je ena tretjina pekov v Ljubljani, ki peče komaj za 50 kron! Pa če peče za 100 kron, ni velike razlike, vendar vsaj izhaja; konkurirati in bogateti pa pri tem ni mogoče!

Taka je površna slika položaja ljubljanskih pekov! Na deželi ni dosti boljše. V vsakem večjem kraju sta gotovo pa dva peka. V mestih celo po trije in štirje.

Pisec teh vrstic dobro pozna pekovo obrt na Kranjskem in izven nje. Zato mirno trdi, da če se more pri malih obrtih govoriti o kartelih, ima pač vsaka druga obrt več smisla o skupnosti, pekova pa najmanj! Skoro ga ni kraja na Kranjskem, kjer bi bila dva peka prijatelja, nasprotno, konkurenca vlada povsod!

O velikih pekarijah na deželi ne more biti govora; peko se le velike žemlje in bel in črn kruh.

Po deželi se peče od 30 do 50 kron na dan. To da kosmatega dobička 6 do 10 kron na dan. Stroški pa niso dosti manjši kot po mestih. S samo pekarijo pač malokdo izhaja, zato se posebej še kdo peča z gruntom, kateri s špicerijo ali žganjarijo. In tako se pretolče, če se; veliko jih tudi propade; ne bogati

pa nobeden več, kakor včasih! Tak je resničen položaj kranjskih pekov!

Pisatelj šteje grehe veleobrti in velekapitala mali obrti ali vsaj stavi v eno vrsto malo obrt z velekapitalom, ki ravno tudi uničuje malo obrt!

Priznava, da bi bilo ljudstvo proti »monopolu« male obrti, zato svetuje:

»Kmetovalec, ne prodajaj več klavne živine, ampak le meso; ne več žita, ampak le moko in kruh!« Na to bi rekel to-le:

Kranjski kmet razume rediti živino in jo zna tudi prodati! Nadrobno prodajo pa le pustimo mesarjem, ki so za to izučeni; skrbite raje pri postavodaji za pravične enotne cene, kakor živine tako tudi moke! Kranjski kmet seje žito le za svojo potrebo, nikakor pa ne za kupčijo. 90 odstotkov kranjskih kmetov samih kupuje žito ali moko in se veseli, da je žito poceni, da lažje živino redi, ki se bolj splača kakor pridelovanje žita, za kar ni dovolj zemlje in še to, kar se seje, kmet s strahom pričakuje, da mu toča ne pobije!

Ne postavljajmo se na enostransko stališče, ki prvič ni zdravo ne krščansko in ne izpeljivo, ampak zgolj teorija. To so odkritosrčne in poštene besede prijatelja kmeta in malih obrtnikov!

Gorenjske novice

g Bohinjska Bela. Dne 24. junija smo imeli častnike zborne častniške šole iz Prage. Pod načelstvom generalnega majorja H. pl. Habermanna so potovali na Goriško ter prenočili na Beli. — Dosedanja poštarica gospodična Mara Pakiž nas zapusti ter odide na svoje novo mesto v Ribnico. Tekom več kot dveletnega službovanja med nami se je izkala vedno natančno in vestno, pa tudi postrežljivo uradnico. — Krščansko učiteljstvo kranjskega in radovljanskega okraja, ki je združeno v gorenjski podružnici Slomškove zveze, je dne 3. t. m. pod predsedstvom gospoda nadučitelja Petriča zborovalo v naši šoli. Zbralo se je nad 30 krščansko - mislečih učitelje in učiteljev, pridružil se jim je tudi častno število duhovnikov, med njimi nekdanji belanski župnik gospod svetnik Berlic. Predavanje je imel jeseniški župnik gospod Anton Skubic. Zborovalec sta pozdravila župan gospod Ivan Burja ter predsednik krajnega šolskega sveta in župnik gospod K. Čerin; pozdrave sta jim poslala tudi c. kr. okrajni šolski nadzornik K. Simon in deželni poslanec župnik gospod Iv. Piber. To je v resnici krščansko učiteljstvo, ki se združuje v krščanskih domovih, nastopa skupno z našimi dušnimi pastirji ter tudi z njimi skupno deluje za skupni cilj, ki se mu pravi: Krščanska vzgoja otrok. — Prvo sveto obhajilo je prejelo 22 otrok; lepo slovesnost je

prav posebno povzdigovalo ljubko petje naših malih pevk. — Gasilno društvo je imelo v nedeljo izredni občni zbor. Izvoliti je bilo treba 1 odbornika in 2 namestnika ter določiti delegate, ki naj zastopajo naše društvo pri občnem zboru deželne gasilne zveze, h kateri je naše društvo pristopilo že v marcu. — Občni zbor Živinorejske zadruge se je vršil dne 22. junija t. l. Zadruha je imela v prvem poslovnem letu 51 članov, med temi 46 na Beli, ki so vplačali za 85 deležev 1289 K ter 102 kroni vstopnine. Vsega denarnega prometa je bilo 13.630 K 41 vin. in si je za druga kupila lep planinski pašnik. V zadevi zadruge sta se nedavno mudila pri nas g. instruktor Fr. Krištof in g. ing. J. Rataj.

g Bohinjska Bistrica. V nedeljo, dne 13. julija, popoldne se vrši ustanovni občni zbor katoliškega izobraževalnega društva. Na shodu govori gospod Frančišek Kerhne, urednik iz Ljubljane. Vsi, ki vam je mar prava izobrazba na verskem temelju, udeležite se polnoštevno! — Pretekli torek je napravila šolska mladina s svojim učiteljstvom izlet na Bled. Šolci so se odpeljali na otok k Materi Božji. Tu je daroval gospod veroučitelj sveto mašo in je otrokom razložil začetek in pomen božje poti na Jezeru; med sveto mašo so otroci pod vodstvom gospoda nadučitelja ljubko peli. Potem so si ogledali grad in novo župno cerkev, nato pa odkorakali na Gorje, kjer so se v gostilni gospoda Zumra nekoliko odpočili. Iz Gorij so se otroci polni veselja podali skozi Vintgar na Dobravo. Do vlaka, s katerim bi se odpeljali domov, je bilo še nad dve uri časa, zato pa se je ta čas porabil za raznovrstne otroške igre. Nedolžnega veselja, pa smeha ni bilo konca. Vsi zadovoljni so se otroci vrnili domov in domačim pripovedovali, koliko lepega, pa tudi podčuljivega so ta dan videli in slišali. — Pretečeno sredo, dne 2. julija, so se zbrali gospodje iz radovljanske dekanije h konferenci k Sv. Duhu. Bila je to prva ob našem romantičnem jezeru. Navdušeni za našo lepo slovensko domovino so zbrali donesek za »Slovensko Stražo«. S svojo navzočnostjo nas je počastil tudi hišni gospodar, gospod stolni kanonik Sušnik. — Zadnjo nedeljo sta dobila dva turista na Črni gori mrtvega maturanata ljubljanske realke Konstantina Kuneja. Poleg nje ga je bila steklenica. Domneva se, da se je zastrupil s ciankalijem. G. župan je takoj ukrenil, da so šli štirje ponj ter ga prinesli v mrtvašnico.

g Št. Vid nad Ljubljano. Pripravljalni odbor za katoliški shod, ki šteje 25 članov iz naših organizacij, je sklical za nedeljo, 6. jul., ob 3. uri popoldne shod v dvorano k Cebavu. Na shodu je poročal prvi g. župnik Zabret o pomenu in ciljih dosedanjih katoliških shodov ter o pripravi na letošnji katoliški shod, ki bo daleč nadkriljeval vse dosedanje. Za njim pa je govoril o narodnih nošah g. učitelj Jeločnik; ker se

pri nas dobi tudi precej še take lepe robe, bo ljudstvo gotovo seglo po nji. Delajmo vsak po svojih močeh, da bo št. Vid, ki je pred pragom Ljubljane, impozantno zastopan in tako manifestiral po svojih sinovih in hčerah za probujo mogočne verske zavesti. Dasi je bila vročina, je bila dvorana natlačeno polna, še celo par liberalcev je prišlo poslušat, ki so bili zelo navdušeni. Tako je prav!

g Križe pri Tržiču. Teden za tednom nas napada neki kompanjon s pomočjo tržiškega adjutanta, posebno odbornike občine. Posebno se je spravil na gg. župnika Jan. Zabukovca in na Petra Bohinjca iz Dupelj. Ker mu je že vse gradivo poteklo, se je spravil zopet na gospoda župnika in njegove davke. Občinski odbor je v seji z dne 5. julija t. l. sklenil sledečo resolucijo z ozirom na omenjene napade: Občinski odbor obsoja napade v nasprotnem časopisju in izreka gospodu župniku Jan. Zabukovcu iz Križa in gospodu Petru Bohinju iz Dupelj zaupanje in naklonjenost.

g Živinorejci v kamniškem okraju. Živinorejska zadruga na Homcu sprejme teleta do enega leta stara v pašo na svoj vzorni pašnik v Smarci. Teleta se pasejo in tudi krmijo z ovsom, lanenimi tropinami, soljo in senom. Vabimo vas, da daste svoja teleta v to pašo. Priglasite jih takoj osebno ali po dopisnici. V ponedeljek, dne 14. julija 1913, jih pripeljite. Plača se dnevno ali od pridobljene teže, kakor si kdo izvoli, ko priglasi teleta. I. Dnevno se plača za pašo 20 vin., za krmljenje pa 20 vin., t. j. 40 vin. II. Od teže se plača tako, da se žival steha, preden se dene na pašo in se zopet steha, ko se vzame domov. Od teže, pridobljene na paši, se plača kilogram po 60 vinarjev. To je gotovo zelo nizka cena, če se pomisli, da je kilogram plemenste živine vreden najmanj 1 K 40 vin. V pašo se jemljejo le čiste pincgavske telice in bički. — Ako hoče kak živinorejec v kamniškem okraju dati svojo živino na planine v pašo, naj se zglaš pri Živinorejski zadrugi na Homcu.

Dolenjske novice

d Gora pri Sodražici. Ne oglasimo se dostikrat. Sedaj nas pa k temu priganja čut hvalečnosti, katero smo dolžni javno izreči deželnemu odboru za tako mnoge podpore v teku enega leta, katere je zgoraj imenovani deželni odbor delil ozirom nesrečnim, ki so trpeli nezgode pri živini. Najiskrenejša mu hvala! Vemo, da je krajno politično predstojništvo, kateremu je blagor cele občine in vsakega posameznega pri srcu, nas v zahvali napram deželnemu odboru že prehitelo, vendar bodi še enkrat tem potom izrečena tudi od nas zahvala, ki smo prejeli podpore. —

Drugih novic ni. No, če bi še to-le omenili, da od Vagovke do Gore nova cesta docela sameva. Nihče, tudi oni, seveda zadnji najmanj, ki so bili njeni gradnji gorki in so še ostali njeni neprijatelji, ti pa sploh nikdar ne vozijo. Mogoče je preveč grapasta?

d Hotič. Nikoli se še nisem po časnikih prepiral in se tudi nikoli ne bom. Ker pa zadnji čas neki udrihač napada naš občinski odbor in mene v onem »Slovenskem Domu«, zato pojasnim našim občanom sledeče: Revizor deželnega odbora je letos dne 3. aprila natančno pregledal naše občinsko gospodarstvo in našel vse v popolnem redu. V občinski blagajni smo nekaterikrat morali imeti pripravljeno večjo svoto denarja, ker smo morali tekom leta večkrat plačevati za litijsko šolo, za katero je naša občina že prispevala 42.981 K. Zalibog je bilo res ukradenih z občinsko blagajno vred 2500 kron, a tega nisem kriv ne jaz in ne občinski odbor. Kdo bo trpel škodo, to bo razsodil deželni odbor, zoper čegar razsodbo se bo mogoče pritožiti, če bo treba. Ako nepodpisani napadalec izza varnega uredništva »Slovenskega Doma« pozna dotičnega vlomilca, naj mi ga za primerno nagrado imenuje. Če ga ne ve, pa naj molči! Glasom sklepa občinskega odbora sta bila imenovana v naši občini za pregledovalca računov odbornika c. kr. okrajni tajnik g. M. Jeretin in trgovec g. Josip Kladnik, ki sta praviloma vsako leto dvakrat pregledala vse račune in jih našla vselej v redu, kar imam zopet črno na belem. Prepričan sem, da resnim ljudem to zadostuje. Zato se mi tudi ne zdi potrebno in niti častno, da bi se še za druge reči prekekal s časnikarskimi paglavci, ki se jim gre edinole za zdražbo in hujskanje, nikoli ne za resnico in pravico. — Hotič, dne 5. julija 1913. — Fr. Drnovšek, župan.

d Javor pod Ljubljano. Žegnanje sv. Ane bo letos posebno slovesno. Na sv. Ane nedeljo, t. j. 27. julija bo gospod knezoškof delil zakrament svete birme in obenem blagoslovil novo oltarno sliko z novim okvirom in tronom. Naj nihče izmed vsakoletnih romarjev ne izostane. Pridite tudi drugi častilci sv. Ane iz poljske strani in hribovske rebri!

d Radovica. Dne 27. junija okrog 5. ure popoldne je pogorela tu hiša številka 47, p. d. Turčinova. Gospodar je v Ameriki, le žena s tremi malimi otročiji je doma. Rešiti se ni dalo razun živine prav nič, ker so bili ljudje večinoma po njivah in vinogradih. Sreča v nesreči je bila, da ni bilo vetra; prejšnji dan in noč je grozno razsajal vihar, ki je po trti in drugih sadežih veliko škode napravil. Ker so hiše naokrog večinoma s slamo krite, bila bi škoda brezdvomno velika. Ker je revščina velika in žena-pogorelka pridna, bi se morda hotelo kako blago srce usmiliti ter jej za prvo pomoč kaj podariti. Milodare sprejema župni urad na Radovici. — Trta je po spomladnem mrazu

dne 12. aprila dobro odgnala, a kaj se če, ko pa zaroda ni. Vse drugo pa lepo kaže, a vkljub temu vse kar more hiti »čez lužo«. Od spomladi je odšlo že 16 samih mladih gospodarjev in še se spravljajo. Sicer pa ima že itak skoro vsaka hiša svojega »Amerikanca«. Dal Bog vsem svoj blagoslov, da bi, ko v tujini časne sreče iščejo, večne ne izgubili.

d Ribnica. V nedeljo, dne 13. julija, popoldne ob 3. uri bo občni zbor Kmečke zveze za kočevski okraj. Zvezi se je posrečilo dobiti izvrstnega govornika dr. Korošca, voditelja štajerskih Slovencev. Navzoč bo tudi poslanec Jaklič, ki bo lahko dal pojasnila tistim, ki žele ž njim govoriti. O delovanju Zveze poroča tajnik g. Karol Škulj.

d Škocijan pri Mokronogu. Prelepo slavnost je praznoval Škocijan v nedeljo 29. junija. Orlovski shod krškega okrožja z javno telovadbo. Po 10. maši ponosen sprevod Orlov po Škocijanu. Po litanijah pa tabor. Govorila sta deželni odbornik dr. Evgen Lampe ter državni in deželni poslanec Janez Hladnik. Slednji je govoril o zahtevah svobodomiselnosti, ki so jih stavili v avstrijskem državnem zboru, dr. Lampe o vzorih Orlov. Ogromno množico zborovalcev je pozdravil č. gosp. kaplan Štrajhar iz št. Ruperta, domači g. župnik in brat Erman iz št. Janža. Shod je počastil s svojo navzočnostjo g. okrajni glavar dr. Mathias, profesor Komljanec iz Bučke, preč. g. župnik Rebol poleg drugih gospodov ter številnih odličnih prijateljev Orlov in pristašev krščanske misli. Shod sta vodila br. Komljanec in br. Marinček. Z vnemo in navdušenjem je spremljala za naše razmere velikanska množica izvajanja govornikov in krasen nastop telovadcev. Hvaliti so morali tudi nasprotniki. — Ustanovni shod kmečke zveze se je vršil v nedeljo dne 22. junija v kaplaniji. Uvodno poročilo je pojasnilo, da je kmetom medsebojna zveza potrebna. Brez kmečke zveze, ki naj se raztegne od okraja do okraja, od dežele do dežele, ni mogoče doseči postav kmetov v korist. Brez zveze ne morejo kmetje konkurirati s tovarnami in z velekapitalisti. Tudi jim ni mogoče redno občeati s S. L. S. in s svojim poslancem ter o pravem času poročati oblastem svoje potrebe. — Po čitanju pravil in pogovoru so se vsi navzoči moše vpisali v kmečko zvezo. V odbor so bili izvoljeni: Anton Zaman, Karol Čuk, Komljanec Jože, Marinčič Anton, Iv. Oberč. Jož. Kralj, Kirar Fr., Anton Kovačič, Janez Kralj, Granda Anton. K sklepu je shod soglasno izrekel udanost in zaupanje načelniku S. L. S. dr. Šusteršiču, dr. Janezu Kreku, dobrotniku kmečkega stanu, in posl. okoliša kmečke zveze Janezu Hladniku. — Shod kmečke zveze v Škocijanu pri Mokronogu. V nedeljo dne 22. jun. se je ustanovila kmečka zveza. Naslednjo nedeljo je že imela svoj redni dobro obiskani politični shod pod predsedstvom Ant. Zamana.

Poročal je deželni odbornik dr. Evgen Lampe o splošnem političnem položaju, o delu poslancev S. L. S. in kaj nam je treba še izvršiti v bližnji bodočnosti. Liberalci so tudi slišali iz ust dr. Lampeta zaslužen obsojdo. Liberalci da drugega ne znajo kot razdirati ter široko govoriti. — Ko je dr. Lampe končal poročilo o šolskem, lovskem ter cestnem zakonu in najnovejših napravah, se je vršil prost razgovor. Sklenilo se je, da kmečka zveza skupno z živinorejsko zadrugo napravi spomeniško gospodarskih potreb Škocijana in okolice ter pošlje deželnemu odboru. Deželni odbor jo bo pregledal ter ustregel opravičenim željam glede potov in cest, vodne preskrbe in živinoreje. — Shod je izrekel zaupanje poslancem S. L. S. Po shodu se je dr. Lampe v spremstvu načelnika Zamana ter uglednih mož kmečke zveze odpeljal v avtomobilu ogledat bližnje ceste, ki so poprave potrebne. Od Krškega, preko Rake, Bučke in Mokronoga bo po dogovorjenem načrtu deželna cesta v stanu zadostiti prometu.

d Šmartno pri Litiji. Konstantinova slavnost, določena na nedeljo dne 20. julija, bo, kakor kažejo priprave, zanimiva. Natančnega sporeda danes še ne izdamo. Omenjamo le, da bo sodelovala godba izobraževalnega društva iz Višnje gore. Tudi pevske točke bodo vsled različenosti mikavne. Fantje bodo na predvečer povelili slavnost s kresovi na raznih gričih župnije. Pri slavnosti bomo imeli kot govornika v svoji sredi tukajšnjega rojaka gosp. državnega poslanca Povšeta. Ob tej priliki bode naše ljudstvo imelo priložnost po izobešenih zastavah ali praznih hišah spoznati, če se z njim vred vesele zmage krščanstva tudi trgovci, gostilničarji in drugi, ki živijo od ljudstva. Natančen spored naznanimo po vabilih. — Naš »Društveni dom« je postal pravo središče vsega društvenega, javnega in političnega življenja. Je pa zares zlasti dvorana lepa, odkar jo je poslikal vrli Franc Rozina. Tudi knjižnica je dobila lastno sobo, ki jo je potrebovala, ker je število knjig znatno narastlo. — Kmetijska podružnica je dovršila razdelitev z državno podporo nakupljene galice in žvepla in nekaterih vinogradniških priprav. Podpore je prišlo na našo podružnico nad 600 K potom popusta pri ceni. — Živinorejska zadruga ima sedaj na razpolago dva bika plemenjaka, katera sta prejela dva posestnika — Anton Zupančič na Gradišču in Aloj. Kotar v Mali Kostrevnici. Kljub temu čutijo naši posestniki še vedno pomanjkanje plemenite živali. Če pristopi še nekaj novih članov k zadrugi, bo ista tem uspešnejše delovala za izboljšanje živinoreje. — Prihodnji terek bo imel naš telovadni odsek pripravljalne vaje za nastop pri katoliškem shodu. — Škodljivi vpliv topilniškega dima v Litiji se je začel zadnje čase zopet očitneje kazati pri živini in rastlinstvu. Vsekako bo treba nekaj ukreniti, da ljudstvo ne

izgubi veselja do poljedelstva in živinoreje.

d Vače. V nedeljo, dne 6. t. m., je imela naša »Ljudska hranilnica in posojilnica« svoj redni letni občni zbor. Iz računskega zaključka je razvidno, da posojilnica zelo deluje, ker je imela vkljub splošni draginji čez 900 K čiste dobička. Ob tej priliki je jako poljudno predaval g. dr. Mohorič, kako dobro urejeni domači denarni zavodi blagodejno vplivajo na ljudstvo. Udeležba je bila bolj srednja. V tem oziru je še premalo zavednosti in pravega ponosa med nami.

d Videm — Krško. V nedeljo, dne 13. t. m., se vrši na Vidmu velik dekliški shod Marijinih družb in dekliške zveze v Spodnjem Posavju. Tovarišice iz sosednjih kranjskih župnij prav iskreno vabimo, da se tudi v velikem številu udeležijo. Ob pol 11. je v župni cerkvi služba božja, pri kateri pridiguje sloviti govornik in mladino-ljub č. gospod dr. Hohnjec iz Maribora; nato zborovanje, na katerem poleg imenovanega gospoda nastopajo še drugi govorniki in govornice.

Notranjske novice

n Hrenovica. »Dejanja govore.« Liberalni učitelji so pred časom izdali knjižico, v kateri na eni strani udarjajo po deželnem odboru, na drugi pa jočejo in tožijo, kaki reveži da so, kako hudo in kaka krivica se jim godi. Ljudstvo pa dobro ve, da bi liberalni učitelji ne bili nobeni reveži, ako bi svoje modrosti ne zajemali v protiverških časopisih. No, pa to je postranska stvar. Pri nas se pa ta brošura kar zastoni lahko dobi. Pa veste kje? Ne bo težko uganiti. I no, v Podhruševju, tam, kjer je vse na razpolago: moka, posevki, blago na vatle, knjižure za liberalne učitelje, liberalni in protiverški časopisi itd.; kjer pa ni prostora za pošteno, krščansko časopisje. Toliko, da se bolj spoznamo.

n Idrija. Naša realka se z novim šolskim letom polagoma spremeni v realno gimnazijo. S tem dobe dijaki po izvršeni maturi vstop na vse stroke univerze. Dosedaj niso mogli postati ne zdravniki, ne sodniki, ne duhovni, celo za profesorje je bilo le malo predmetov. Na univerzi je več ustanov za gimnazijce. Omenimo le Knafelnove dijaške ustanove. 36 dijakov iz Kranjskega jih vživa in vsak na leto 600 kron. Kaj ne, lepa podpora, katere dosedaj iz realke ni mogel doseči. Zato so bili začetkoma vsi sloji zadovoljni, da se realka preustroji. In ko je v dotični seji govoril ravnatelj za realko, so nekateri pozabili, da voditelj zavoda mora zagovarjati svojo lastnino, in se niso hoteli odločiti za novo napravo. Celo hudi so bili, ko je Gostinčar interpeliral ministra v tej zadevi, češ, le ena stranka se je izjavila za to, dve drugi se pa še

nista izrekli. Ko jim je pa deželni šol. svet pisal, da je stvar gotova, le glasujejo naj, da stavbo prepuste tudi za ta zavod, so pa takoj glasovali, da dajo, s pridržkom, da kakih prezidavanj ne prevzamejo in da, če bi se realna gimnazija ne obnesla, naj realka ostane za vse večne čase. No, realka se dosedaj ni obnesla, saj je bilo vedno manj dijakov, in ko bi tako nazadovala, bi brez težave že priprost rudar izračunal, s katerim letom mora prenehati radi prepičle udeležbe. Odbornik Janez Kavčič je stavil predlog, naj se občinski odbor izreče, da naj se varuje slovenski značaj tudi novi realni gimnaziji. In čudo! Vse stranke so glasovale za predlog klerikalca. Dosedaj še nismo bili navajeni na kaj takega. Može S. L. S. niso kaj veljali in njih nasvete ne kaj upoštevali. Se mislijo kaj poboljšati? Novemu zavodu želimo veliko uspeha! Katoliška delavska družba napravi celodnevni izlet v nedeljo, 13. t. m., v Zire. Ako bode vreme ugodno, jih gotovo veliko tja priroma.

n Senožeče. Na praznik sv. Petra in Pavla se je vršila v Senožečah slovesna otvoritev nove dvorane Slovenskega krščanskega izobraževalnega društva in je bila obenem blagoslovljena zastava Marijine družbe deklet. V cerkvi je govoril gospod Andrej Azman, katehet v Postojni. Zastavo je zelo lepo napravila gospodična Jul. Kofol iz Trsta, in sicer brezplačno, iz prijateljstva do senožeških deklet. Za krasno delo so ji dekleta iz srca hvaležna. Po blagoslovu zastave, katero je blagoslovil gospod župnik senožeški, je bilo blagoslovljenje dvorane Slovenskega krščanskega izobraževalnega društva. Pred blagoslovom je gospod župnik opisal pomen društvenih prostorov za sedanji čas v gospodarskem, verskem in političnem oziru in nato blagoslovil dvorano. Po blagoslovu so domača dekleta Marijine družbe proizvajala igro »Fabiola in Neža«, in sicer zelo čedno. Bil je zopet lep dan za Senožeče.

n Trnovska okolica. Burja pri nas vedno uganja svoje komedije. Pretekli teden je prava zimska burja nastopila in nam, posebno v Podgori, vse posmodila. Koruza, žito, fižol je skoro uničeno. Letošnje leto jako slabo kaže za kmetia. — Živinorejska zadruga v Trnovem namerava napraviti skupen pašnik na planinah. Kupiti hoče vso trnovsko in bistriško gmajno ter tam zgraditi letne lope za živino. Če se obnese, bo to jako velikega pomena za naš kraj. Obenem namerava zidati tudi vzorne hleve na občinski mlaki. Tu naj bi bili bikji, katere imajo sedaj v hlevu, ki ga je vzela zadruga v najem. — Konstantinov jubilej bo obhajalo katoliško izobraževalno društvo v Trnovem jeseni. Upamo, da bo takrat tudi blagoslov nove zastave izobraževalnega društva. Prosimo prispevkov! — Stavbna sezona je letos v znamenju krize. Kjer ni denarja, ni dela in kjer ni de-

la, ni kruha. — V Ameriko sili sedaj staro in še bolj pa mlado. Vse hiti v obljubljeno deželo. Toda žalibog, da najde malokdo tam srečo. Tudi doma se da živeti, kdor le hoče. Pitje in pijančevanje je rakrana pri nas in malone povsod. Več ko kdo zasluži, več zapije. Zatorej moramo z veseljem pozdravljati borilce zoper pijančevanje. Veliko se stori in še več se bi lahko, samo če bi vsak poklican storil svojo dolžnost. — »Sadjarja« bomo vendarle dobili, in sedaj se bije boj, kdo ga bo plačeval. Nam je težavno, da bi ga sami plačevali, kajti mnogi mnogokrat niti za sol nimajo. Morda se bo vendar na kak način dobil denar za to! — Živinska kupčija je letos slaba, to pa zato, ker ne bo krme. — Sveta vojska se širi. Trnovski Orli so vsi ali abstinente ali pa zdržniki. Zeleti bi bilo, da bi kmalu rekli: Kdor Orel, ta abstinent!

n **Žiri.** Naš veliki oltar je razven velike mozaične podobe sv. Martina ter marmornatih kipov skoro dodelan. Tvrdka L. Forstner, ki izdeluje sliko sv. Martina, se je zavezala v prvih dneh julija meseca izgotoviti svoje delo. A vsled nepričakovanih ovir se je delo za nekaj časa zakasnelo; blagoslovljenje tabernakelja in podobe, ki je bilo določeno za v nedeljo, dne 13. julija, je moralo biti preloženo na poznejši čas. — Romarjem, ki prihajajo častit sveto Ano na Lednico, naznanjamo veselo vest, da bo ljubka cerkev sv. Ane na Lednici, ki se nahaja sedaj v tako slabem stanju, do 1. novembra, letošnjega leta popravljena. Tega termina se bo moral držati podjetnik, ki bo prevzel delo 10. julija. Stroški bodo poravnani iz znane ustanove Jerneja Sellaka za ledinsko podružnico. Cerkev bo temeljito popravljena, ampak do pičice bo moralo ostati vse v istem slogu in obliki kot je dosedaj. Tako se nam je vendar enkrat želja izpolnila, da se prenovi svetišče sv. Ane ter tako prepreči nadaljnja škoda, ki se je delala vsled slabe strehe, vlage in poškodovanega zidu. — Na sveto vojsko, ki bo imela v kratkem svoj ustanovni shod, pozivljamo še enkrat. Pripravite mlade fante, dečke do tega, da se vpišejo v Sveto vojsko, pa si boste za pozneje prihranili težke skrbi zaradi pijančevanja in zapravljanja ter ponočevanja moške mladine.

Napačno mnenje

da zdravemu, močnemu človeku ni treba paziti na zdravje, vlada pri nekaterih še vedno celo v sedanjem higijenično prosvitljenem času. Ali ravno zdrav človek se mora negovati, da si zagotovi stalno zdravje. Posebno negovanje goltanca in vratu je zelo potrebno, ker so ta dva vohoda do pljuč najbolj izpostavljeni. Vporablajte torej pri vsakdanjem grgranju in izpiranju grla antikataraličen Fellerjev rastlinski esenc fluid z znamko Elsa-fluid. Dobro služi pri vratnih boleznih, kašlju, hripavosti, pri težkem požiranju, naduhi in zasiljenju, kar smo sami že mnogokrat poskusili. 12 steklenic za 5 kron franko pošlje lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg št. 16 (Hrvatsko) Lu — — —

Društveni vestnik

dr **Izlet okrožja Orla** v Naklo se je za nedeljo, dne 13. julija, preložil na poznejši čas.

dr **Prireditve v Podragi na Vipavskem.** V nedeljo, dne 13. julija, je v Podragi »šagra« in tamošnje katol. slov. izobraževalno društvo priredi veselico z narodno igro »Tihotapec« in petjem. Prijatelji prijazne in poštene zabave dobro došli!

dr **Izobraževalno društvo v Dobu.** »Skrivnostna zaroka«. To lepo igro priredi v nedeljo, dne 13. julija, kat. slov. izobraževalno društvo v Dobu. Ker je pisatelj igre, Silvin Sardenko, v Dobu dobro poznan, zato tudi upamo, da bodo naši ljudje prihiteli v obilnem številu gledat to lepo igro.

dr **Idrijsko okrožje Orlov** priredi v nedeljo, dne 13. t. m., izlet v Žiri. Ob desetih je sveta maša, nato kosilo, po večernicah pa redovne in proste vaje pred Domom, kot vaja za katoliški shod v Ljubljani.

dr **Občni zbor »Slovenske Straže« v Žireh** se je vršil preteklo nedeljo; prinesel je nekaj kronic obmejnim Slovincem. V kratkem se pa ustanovi podružnica »Svete vojske«.

Odgovorni urednik F. Kerhne.

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI
ZNAMKE „OREBON“
793
so najboljši. Tovarna Mor. Šumbeek.

Prekrasne škatlje (doze)

ki smo jih prvotno dali napraviti namesto drugih daril za naše odjemalce, razpošiljamo odslej splošno. Napravljene so po umetniških načrtih iz močne pločevine, zunanost pa je starosrebrna imitacija, in razpošiljamo take škatlje, napolnjene z rženo kavo, v skupni teži za 5 kg. za 4-50. — Poštino trpimo sami. Glede na kako nesporazumljenje opozarjamo na to, da razpošiljamo škatlje samo, dokler bo še kaj te pičle zaloge. Prosimo za skorajšno naročitev.

Odrih Vitáček, Praga, Karlin 3. (Češko)

Steckenpferd- lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan polvalnice. Dobi se povsod 40 vin. 902

Dragocene kuhinjske tajnosti čestokrat zapuščajo v dediščino stare matere materam in te zopet vnukinjam in so se prej visoko čislale. Največkrat obstoje v umetnosti, kako jed ali pijačo poceni in okusno pripraviti. Popolnoma tajno se seveda ti recepti ne dajo ohraniti, zakaj danes na primer ni nobena tajnost več, da se najboljša pijača za zajtrk in malico pripravi iz Kathreinerjeve Kneippove sladne kave. Za svojo aromo in slast se ima pristna Kathreinerjeva zahvaliti Kathreinerjevemu pripravljalnemu načinu, ki se mu imajo danes vsi narodi in vsa ljudstva vseh pet delov sveta zahvaliti za okusno, pri tem zdravo in ceno kavino pijačo. Priporoča pa se, pri nakupu vedno izrecno zahtevati pristno Kathreinerjevo v zaprtih izvornih zavojih s sliko župnika Kneippa in sprejeti samo tak zavoj.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 2. julija: 1, 7, 87, 11, 68.

Dunaj, 7. julija: 10, 88, 74, 7, 26.

† Vsem duhovnim sobratom, sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo v globoki žalosti, da je najin predobri stric, prečastiti gospod

Andrej Volc

zlatomašnik in župnik v p.

previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal v četrtek, dne 3. julija ob 11. uri zvečer, v 80. letu starosti, po 55 letnem, neumornem delovanju v vinogradu Gospodovem.

Pogreb je bil v soboto, dne 5. julija ob 10. uri dopoldne v Olševku nad Kranjem.

Blagega pokojnika priporočava v molitve in blag spomin.

Josip Volc, župnik na Rovih,

Alojzij Volc, župnik v Soteski,

v imenu žalujočih ostalih.

Preklic. Podpisana obžalujeva, kar sva dne 8. junija pri farni cerkvi v Sori govorila proti F. Svobljaku ter stem to obdolžitev preklicujeva. Anton in Frančiška Tavčer.

GOSTILNA V VIPAVI

oziroma hiša s celim gospodarstvom (njive in travniki) se da pod zelo ugodnimi pogoji s 1. januarjem 1914 v najem. — Vprašanja na: Jakob Šemé, Dunaj V. Einsiedlergasse 34. 2042

„CAS“

znatna revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5K na leto. Naročimo prejem upravnštvo v Ljubljani.

Leposlovni mesečnik

„Dom In Svet“

stane za celo leto K 10.— Naroča se v Ljubljani.

Kuverte s firmo,

- - pisma, - -

- račune itd -

izvršuje natančno po

: naročilu :

: Katoliška :

: tiskarna :

v Ljubljani.

Na stotine ostankov platna in modnega blaga za moške in ženske obleke se bode razprodajalo zdaj po sezoni

za prav nizko ceno.

Zahtevajte torej v lastnem interesu vzorce in seznamke ostankov od I. Klejske razpošiljalnice platna

„SUDETIA“

Jägerndorf št. 42, avstr. Slaz.

Fotografiški aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepenke, kakršne ponujajo nestrokovnjaki: Cene s ploščami, papirjem, kemikalijami in ušnim navodilom, poštnina posebej;

Ročne kamere po . . . K 1-60 in več
Aparati s stativom . . . K 6-20 „ „
Sklopne kamere po . . . K 9-70 „ „
in dražje do . . . K 300- „ „

v najboljši izvedbi, odlikovani z avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto. 1770 20

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere, Hirschberg 143, Češko.

Laxigen

najpriljubljenejše odvajalno sredstvo

za ureditev odvajanja in preprečenje zaprtja za odrasle in otroke. Dober okus najvišje mere, lačen, siguran učinek, od zdravnikov najbolje preizkušeno in priporočeno.

1 puščica (20 sadnih konfitir) K 1-30.

Vašajte se pred manjvrednimi ponaredbami in zahtevajte izrecno LAXIGEN. Dobi se v lekarnah ali pri glavnem založniku: C. BRADY, Dunaj I., Fleischmarkt 2. V Nemčiji je LAXIGEN vsesplošno znan pod imenom LAXIN.

Najboljša in najcenejša postrežba za drogerije, kemikalije, medicinska zelišča, tudi po Kneippu, ribje olje, toaletne predmete, fotografske aparate in potrošnine, sredstva za desinfekcijo. Velika zaloga najfinjšega konjaka in ruma. 3726

Oblastveno koncesirana oddaja strupov.

Za živinorejce: posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, eogan, kolmoč, krmilno apno itd. — Vnjanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kane,

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. Ceniki zastoj.

Gozdna zelišča.

Zahtevajte zastoj in poštne prosto cenik za razna gozdna zelišča, kakor:

lubje, perje, korenine, cvetje itd.

katero kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah in vsaki množini

Stuller & Pišler

2061 trgovina z zelišči

Vrhnika, (Notranjsko).

Milijon kron

2063

zneskov za opravo je izplačal v nekaj mesecih

„MÄDCHENHÖRT“.

Prvo splošno humanitarno društvo za opravo moštne godnih deklet, Dunaj I. Franz Josefs-Kai Nr. 43.

Predsednik: Prior Rudolf graf Mels-Collredo. — Vsak član vplača v 2 letih K 294 — in dobi v slučaju moštne po 2 letih K 600 polemskem obrestovanju po 12%.

Sprejem / brez določene starosti
brez razlike vere
brez zdravniškega spravevala

Sprejmejo se zastopniki pod ugodnimi pogoji. — Plačila sprejmejo: Martin Razmožnik Spodnja Šiška v Ljubljani, Cesta na državno železnico 149.

Na prodaj je dvojje posestev

pod zelo ugodnimi pogoji. Vsako obstoji iz vsega gospodarskega poslopja, travnikov, gozdov, vinogradov in njiv. Prvo ob deželni cesti v **Zalogu pri Škofljanu**, pripravno za obrt, drugo 5 minut oddaljeno od trga **Mokronog** — Natančna pojasnila daje **Anton Bulc, Mokronog.** 2059

Kovaško orodje!

dobro ohranjeno, skoraj novo, se prodaja po ugodni ceni v **Krškem št. 7.** — Pojasnila daje lastnik **Franc Lopič, Kranj št. 83.** 1890

Vajenca

za mizarstvo obrt sprejme takoj **Jožef Žagar, Dravilje, p. št. Vid nad Ljubljano.** 2079

Vsled izmanjšanja izvoza v inozemstvo se bode razprodajalo več tisoč metrov blaga globoko pod tvorniško ceno iz moje ročne tkalnice. Zanimeno pristno barvni 3—15 metrov dolgi kanafasi, cefirji, platno, modrotiski, oksforti, grizeti, dileni in drugi

35—40 metrov za 12 kron.

Razpošilja po povzetju

Ana Maršik, Č. Čermá pri Náchodu 47. Dolgost ostankov prosim po potrebi navesti.

Najcenejši nakup

sukna, ženskega blaga, najboljših šifonov, civilna razne vrste odev in prtov itd. si vsakdo nabavi, kdor se obrne na domačo manufakturno trgovino

I. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Vzorce pošljem poštne prosto. 3579

Od c. kr. dež. šol. sveta konces. nadaljevalna šola in penzionat za deklice

Kristina Joanowits 1718

Dunaj VIII., Pfeilgasse 5 (vhod Lerchengasse)

Vestna vzgoja in pouk po aradnjejskih profesorjih. Velik vrt. — Rarokšna oprema. — Izborne reference.

Fizikalno-terapevtski

AMBULATORIJ

primarija dr. J. ROBIDA, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 3

za živčne in druge bolezni.

Ordinacija, izveniški nedelj in praznikov vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne; ob sobotah samo od 11. do 12. ure dopoldne.

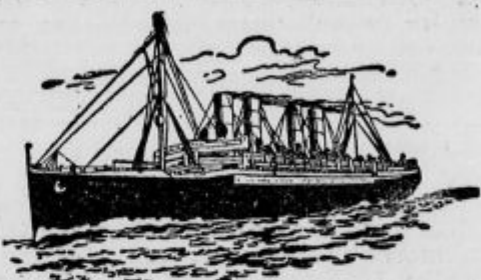
Zdravljenje s svetlobo in toploto, masažo in elektriko.

Galvanizacija, — faradizacija — voltizacija — sinusoidalna faradizacija — franklinizacija — lokalna d'arsonvalizacija — visoko frekvenčni tok v solenoidu (avtokondukcija) — električne četverstanične kopeli — splošna, vibracijska in konusna masaža — gimnastika — termopnevmoterapija — Goldschneiderjevo svetlobno zdravljenje — pnevmomasaža — vakuumterapija — radijsko pitno zdravljenje — diatermija, (termopnevmoterapija).

Specijalna terapija živčnih bolezni s posebnim ozirom na nevroze, kot: nevrazenijo, histerijo, psihogenijo, na bojazenske, seksualne, srčne in druge nevroze. Psihoterapija.

Kovaškega pomočnika

spretnega, poštenega, sprejme proti mesečni plači K 30 — **J. Fabjan, Dolenjavas, p. Mirnapeč, Dolenj.**

Najcenejša in najhitrejša vožnja 56

v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki

Kronprinzessin Cäcilie, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse, Georg Washington, Prinz Friedrich Wilhelm.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur

EDVARD TAVCAR, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke

pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

Cenik na zahtevo brezplačno.

661

Avtomatična pas!

Za polgane K 4 —, za miši K 2 40, ujamne bez nadzorstva do 50 kom dov v eni noči. Ne zapuste nobenega smradu in se zopet same nastavijo. Pas za ščurke edina te vrste, na katero so ujame na tisoče ščurkov v eni noči, a K 2 40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetju **Franz Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3/23.** Mnogo pohvalnih pismen. Pred manj vrednimi ponaredbami se varuj. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23448. 3702